

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Seznam a definice výkonů adiktologických odborných služeb

Revize 2.2 (leden 2023)

Editoři: Jan Šalomoun, Alexandra Roubalová

Konzultanti: David Adameček, Tereza Černíková, Jiří Frýbert, Barbara Janíková, Lucia Kiššová, Tomáš Klíma, Vladimír Kmoch, Eva Mířková, Viktor Mravčík, Ondřej Sklenář, Lenka Šťastná

Praha, 2020

Revize 2.2 (leden 2023)

Obsah

ÚVOD	1
1 SEZNAM VÝKONŮ	2
1.1 INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE	3
1.2 PRÁCE S RODINOU	3
1.3 PRÁCE SE SKUPINOU	3
1.4 KRÁTKÝ ROZHOVOR S KLIEMEM	4
1.5 VYŠETŘENÍ	4
1.6 TESTOVÁNÍ	5
1.7 VÝKONY V OBLASTI HARM REDUCTION	5
1.8 FARMAKOTERAPIE	6
1.9 ZÁŽITKOVÉ PROGRAMY	6
1.10 PODPORA PRACOVNÍCH DOVEDNOST A ZAMĚŠTNÁVÁNÍ	7
1.11 VÝKONY NEPŘÍMÉ PRÁCE VE PROSPĚCH KLIEMTA	7
2 SEZNAM SPECIFIKACÍ HLAVNÍCH VÝKONŮ	9
2.1 ANALÝZA NÁVYKOVÝCH LÁTEK	10
2.2 DISTRIBUCE HARM REDUCTION MATERIÁLU	10
2.3 EDUKATIVNÍ A NÁCVIKOVÉ ČINNOSTI	11
2.4 FARMAKOTERAPIE	11
2.5 HYGIENICKÝ SERVIS	11
2.6 CHRÁNĚNÁ PRÁCE	12
2.7 INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ	12
2.8 INDIVIDUÁLNÍ PSYCHOTERAPIE	13
2.9 INFORMAČNÍ SERVIS	13
2.10 INDIKOVANÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE (IPP)	14
2.11 JINÉ ODBORNÉ VYŠETŘENÍ	14
2.12 KLUBOVÉ A VOLNOČASOVÉ PROGRAMY	15
2.13 KONTAKTNÍ PRÁCE	15
2.14 KORESPONDENČNÍ PRÁCE	16
2.15 KRIZOVÁ INTERVENCE	16
2.16 MINIMÁLNÍ KONTAKT S KLIEMEM	17
2.17 MONITORING	17
2.18 ODBĚRY BIOLOGICKÉHO MATERIÁLU	18
2.19 ORIENTAČNÍ TEST Z MOČI A SLIN	18
2.20 POTRAVINOVÝ SERVIS	19
2.21 PRACOVNÍ TERAPIE	19
2.22 PSYCHIATRICKÉ VYŠETŘENÍ	20
2.23 PSYCHOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ	20
2.24 REKVALIFIKACE	20
2.25 RODINNÁ TERAPIE	21
2.26 RODINNÉ PORADENSTVÍ	21
2.27 ŘEŠENÍ AKUTNÍ INTOXIKACE	22
2.28 SELEKTIVNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE (SPP)	22
2.29 SKUPINOVÁ PSYCHOTERAPIE	23
2.30 SKUPINOVÉ PORADENSTVÍ	23
2.31 SKUPINY PRO RODIČE A BLÍZKÉ KLIEMTA	24
2.32 SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ PORADENSTVÍ	24
2.33 SOMATICKÉ VYŠETŘENÍ	25
2.34 TESTOVÁNÍ INFEKČNÍCH NEMOCÍ	25
2.35 TESTOVÁNÍ ALKOTESTEREM	26
2.36 VSTUPNÍ ZHDNOCENÍ STAVU KLIEMTA	26
2.37 VRSTEVNICKÁ (PEER) DISTRIBUCE HARM REDUCTION MATERIÁLU	26
2.38 VŠEOBECNÁ PRIMÁRNÍ PREVENCE (VPP)	27
2.39 VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI PRIMÁRNÍ PREVENCE	27
2.40 ZÁKLADNÍ ZDRAVOTNÍ OŠETŘENÍ	28
2.41 ZÁTĚŽOVÉ PROGRAMY / TERAPIE DOBRODRUŽSTVÍM	28
2.42 ZPRÁVA O KLIEMTOVI	28
2.43 ADIKTOLOGICKÉ VÝKONY PROVÁDĚNÉ POUZE ADIKTOLOGEM	29

2.43.1	Vyšetření adiktologem při zahájení adiktologické péče	29
2.43.2	Vyšetření adiktologem kontrolní.....	30
2.43.3	Minimální kontakt adiktologa s pacientem	30
2.43.4	Adiktologická terapie individuální.....	31
2.43.5	Adiktologická terapie rodinná.....	31
2.43.6	Adiktologická terapie skupinová, typ I. Pro skupinu max. 9 osob	32
3	SLOVNÍK POJMŮ	34
4	METODIKA VYKAZOVÁNÍ VÝKONŮ – EVIDENCE PŘÍMÉ PRÁCE VE VÝKAZNICTVÍ ADIKTOLOGICKÝCH SLUŽEB	36
4.1	OSOBY	36
4.1.1	Evidence neanonymních osob	36
4.1.2	Evidence „anonymních“ osob v dlouhodobé spolupráci.....	36
4.1.3	Evidence neidentifikovatelných klientů – agregované výkony.....	37
4.1.4	Evidence dalších osob (ne-klientů)	37
4.1.5	Rozlišení nových klientů (prvokontaktů) od klientů stávajících.....	37
4.1.6	Sčítání počtu osob / klientů ve službě	38
4.1.7	Odhad počtu neidentifikovatelných klientů ve službě.....	38
4.2	VÝKONY – EVIDENCE VÝKONŮ PŘÍMÉ PRÁCE S KLIENTEM	38
4.2.1	Individuální výkony.....	38
4.2.2	Skupinové výkony.....	39
4.3	KLIENTOSETKÁNÍ	39
4.4	ZÁZNAM DO DOKUMENTACE KLIENTA	40
4.5	SPECIFIKA VYKAZOVÁNÍ PROGRAMŮ PRIMÁRNÍ PREVENCE.....	40
4.5.1	Povinné specifikace výkonů primární prevence.....	40
4.5.2	Časová dotace výkonu v primární prevenci.....	41
4.5.3	Specifikace cílové skupiny programu primární prevence	41
4.5.4	Vykazování počtu osob na programu primární prevence	41
5	METODIKA VYKAZOVÁNÍ VÝKONŮ – EVIDENCE NEPŘÍMÉ PRÁCE.....	42
5.1	NEPŘÍMÁ PRÁCE	42
5.1.1	Výkon nepřímé práce	42
5.1.2	Související odborná a administrativní činnost.....	42
6	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	44
7	ZDROJE	45
8	ČASTO KLADENÉ OTÁZKY	46

Úvod

Materiál Seznam a definice výkonů adiktologických odborných služeb vznikl v letech 2018–2019 jako veřejný výstup projektu „Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky“, který je prvním samostatným projektem v ČR financovaným z Evropského sociálního fondu v oblasti boje se závislostmi a řešení problémů spojených se závislostním chováním. Projekt si klade za cíl systematizaci a koncepční rozvoj služeb, programů a dalších nástrojů naplňujících cíle protidrogové politiky ČR a její vizi snižování negativních dopadů užívání návykových látek, hazardního hraní a souvisejících negativních jevů na společnost. Projekt zapadá do politického a odborného vývoje, kterým ČR (a Evropa) v oblasti postoje k drogám a závislostem prošla a prochází.

Cílem projektu je zefektivnění a zkvalitnění sítě služeb, které využívají nebo mohou využívat osoby závislé na návykových látkách a procesech a osoby závislosti ohrožené. Hlavním cílem projektu je vytvoření nového strukturního rámce pro adiktologické služby a nového integrovaného systému kvalitních a dostupných adiktologických služeb, postaveného na jasném kompetenčním zakotvení v soustavě veřejných služeb a na stabilním systému financování.

Materiál Seznam a definice výkonů adiktologických odborných služeb vznikl v letech 2018–2019 revizí původního textu Seznam a definice výkonů drogových služeb.

Původní text této příručky – Seznam a definice výkonů drogových služeb – byl vytvořen v letech 2003–2004 v rámci projektu „Evaluace a kvalita drogových služeb“ realizovaného sekretariátem Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky s cílem sjednotit a standardizovat způsob hodnocení kvality a efektivity služeb určených (potenciálním) uživatelům drog a jejich blízkým, včetně přípravy jednotného systému výkaznictví těchto služeb.

V souladu s cílem původního textu si i revize vznikající v rámci projektu RAS klade za cíl sjednotit stávající praxi ve výkaznictví a dále celý systém vykazování zjednodušit a zefektivnit.

Publikace obsahuje seznam a popis výkonů, které jsou v současnosti poskytovány jednotlivými adiktologickými (zdravotními i sociálními) službami v České republice.

V rámci revize došlo ke sdružení dosavadních výkonů do širších kategorií. Vzniklo tak 11 výkonů, které je možné dále podrobněji členit, resp. specifikovat, dále došlo k úpravě definic jednotlivých výkonů i pojmů a byla doplněna metodická kapitola, která má být návodem, jak s výkony ve výkaznictví pracovat, aby byla praxe jednotná napříč poskytovateli služeb. V souladu se vznikající novou typologií služeb a snahou o větší flexibilitu v rámci adiktologických služeb jsou nové výkony definovány tak, aby je bylo možné (s různými specifikacemi) vykazovat ve všech adiktologických službách bez ohledu na typ konkrétní služby.

Novinkou je v definicích výkonů zavedení identifikace způsobu poskytování výkonu, což umožní rozlišit, zda byl výkon poskytován tváří v tvář (v zařízení či v terénu), nebo přes internet, telefon event. korespondenčně. Toto rozlišení je v souladu s trendem frekventovanějšího využívání různých forem informačních a komunikačních technologií ve službách.

V zájmu zjednodušení systému výkaznictví a v souladu se snahou o jeho větší transparentnost má definovaný okruh výkonů sloužit **pouze k popisu činností realizovaných v rámci přímé práce s klientem** (výjimkou je pouze monitoring a psaní zpráv o klientovi). Přestože činnosti adiktologických služeb kromě realizace výkonů přímé práce s klienty zahrnují velké množství dalších (administrativních, provozních, dalších odborných) aktivit, domníváme se, že není účelné a často ani možné všechny tyto aktivity popisovat formou výkonů. **Definované výkony adiktologických odborných služeb je tedy nutné vnímat jako nástroj ke kvantitativnímu popisu činnosti služby bez možnosti zohlednit všechna specifika konkrétní služby či cílové skupiny či širší kontext služby.**

1 Seznam výkonů

V této kapitole jsou popsány **všechny hlavní výkony** poskytované ve všech typech drogových služeb. **Specifikace těchto výkonů** jsou včetně definic uvedeny abecedně v kapitole následující.

U jednotlivých výkonů uvádíme následující ukazatele:

- **Název výkonu.**
- **Specifikace výkonu.**
- **Definice výkonu uvádí základní charakteristiky daného výkonu.**
- **Minimální doporučená časová dotace** definuje minimální doporučenou dobu trvání jedné jednotky daného výkonu (vychází se ze zdravotnického sazebníku a z praktických zkušeností). Při překročení doby trvání výkonu, ať již z důvodu aktuální potřeby (např. nutnost provést delší garantovaný pohovor), nebo je v daném zařízení úzusu provádět výkon v delším rozsahu (např. skupinovou terapii), jde o více jednotek výkonů. Např. pokud má výkon stanovený rozsah 20 minut a jeho provedení trvalo 50 minut, vykazuje se čas reálného provedení výkonu a přepočítává se následně jako 2,5 výkonu. U některých výkonů je vymezena rovněž minimální doporučená doba pro poskytování daného výkonu jednotlivým klientům, popř. minimální počet jednotek výkonu poskytovaných v určitém časovém období.

Minimální časová dotace výkonu je stanovena tak, aby bylo možné vykazovat i kratší výkony daného typu (např. poradenství v rámci TP apod.), nejedná se tedy o čas, který nesmí být překročen – naopak předpokládáme, že u řady výkonů bude uživatelská časová dotace větší.

Do časové dotace výkonu není zahrnuto zpracování zápisu z konzultace ani jiné administrativní úkony spojené s realizací výkonu.

- **Negativní vymezení** uvádí činnosti, které výkon nezahrnuje, popř. činnosti, s nimiž by mohl být výkon zaměněn.
- **Způsob poskytování** definuje, zda je možné výkon poskytovat pouze tváří v tvář (osobně), nebo také přes internet, telefon, event. korespondenčně. Výběr způsobu poskytování výkonu je ve výkaznictví povinný. Při realizaci výkonu „osobně“ je třeba zvolit buď variantu „osobně v zařízení“, nebo „osobně v terénu“ – tzn. rozlišení těch výkonů, které jsou realizovány v terénu, resp. přirozeném prostředí klienta.

Požadavek na odbornost a vymezení vnějších podmínek stanovují jiné právní předpisy, event. standardy odborné způsobilosti, a proto je v popisech jednotlivých výkonů neuvádíme.

1.1 Individuální práce

Kód výkonu	01
Specifikace výkonu	Individuální poradenství, Individuální psychoterapie, Sociálně-právní poradenství, Adiktologická terapie individuální, Krizová intervence, Edukativní a nácvikové činnosti, Korespondenční práce, Vstupní zhodnocení stavu klienta, Vyšetření adiktologem při zahájení adiktologické péče. Indikovaná primární prevence, Selektivní primární prevence, Všeobecná primární prevence, Vzdělávání v rámci primární prevence.
Definice výkonu	Služba poskytovaná klientovi ve formě individuální konzultace. Podle dalších charakteristik práce (konkrétního zaměření rozhovoru, použitých metod práce, charakteristiky pracoviště, odbornosti pracovníka) můžeme výkon Individuální práce upřesnit dle výše uvedených specifikací.
Vymezení rozsahu	30 minut; trvá-li výkon kratší dobu než 15 minut, nelze výkon vykázat (v takovém případě se doporučuje vykázat výkon jako Kontaktní práci, resp. její specifikaci, např. Informační servis).
Negativní vymezení výkonu	Nezahrnuje prosté předání informací. Nezaměňovat s výkonem č. 4 (Krátký rozhovor s klientem).
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu, přes telefon, přes internet, písemně.
Poznámka	–

1.2 Práce s rodinou

Kód výkonu	02
Specifikace výkonu	Rodinná terapie, Rodinné poradenství, Adiktologická terapie rodinná, Vstupní zhodnocení stavu klienta, Edukativní a nácvikové činnosti, Indikovaná primární prevence, Selektivní primární prevence.
Definice výkonu	Poradenská služba poskytovaná klientovi ve formě konzultace s jedním nebo více členy rodiny. Podle dalších charakteristik práce (konkrétního zaměření rozhovoru, použitých metod práce, charakteristiky pracoviště, odbornosti pracovníka) můžeme výkon Práce s rodinou upřesnit dle výše uvedených specifikací.
Minimální doporučená časová dotace výkonu	30 minut; trvá-li výkon kratší dobu než 15 minut, nelze výkon vykázat (v takovém případě se doporučuje vykázat výkon jako Kontaktní práci, resp. její specifikaci, např. Informační servis).
Negativní vymezení výkonu	Nezahrnuje prosté předání informací.
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu, přes telefon, přes internet, písemně.
Poznámka	–

1.3 Práce se skupinou

Kód výkonu	03
Specifikace výkonu	Skupinová psychoterapie, Skupinové poradenství, Skupiny pro rodiče a osoby blízké klientovi, Adiktologická terapie skupinová, Edukativní a nácvikové činnosti, Všeobecná primární prevence, Selektivní primární prevence, Indikovaná primární prevence, Vzdělávání v rámci primární prevence.

Definice výkonu	Poradenská služba poskytovaná klientovi ve formě skupinové konzultace. Podle dalších charakteristik práce (konkrétního zaměření rozhovoru, použitých metod práce, charakteristiky pracoviště, odbornosti pracovníka) můžeme výkon Práce se skupinou upřesnit dle výše uvedených specifikací.
Minimální doporučená časová dotace výkonu	60 minut (řádná skupina). Kratší rozsah lze akceptovat v případech např. "mimořádných skupin".
Negativní vymezení výkonu	Výkonem Skupinová práce není skupina bez přítomnosti terapeuta. Do časové dotace výkonu není zahrnuta příprava skupinového programu ani jeho následná reflexe v týmu. Práci se skupinou vykazujeme pro skupinu, kde je minimální počet účastníků 2.
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu, přes internet
Poznámka	–

1.4 Krátký rozhovor s klientem

Kód výkonu	04
Specifikace výkonu	Kontaktní práce, Informační servis, Minimální kontakt s klientem, Korespondenční práce, Indikovaná primární prevence, Selektivní primární prevence, Všeobecná primární prevence, Vzdělávání v rámci primární prevence, Minimální kontakt adiktologa s pacientem.
Definice výkonu	Poskytnutí informací nebo interakce s klientem za účelem motivování k využití jiné služby či navazujících úkonů. Podle dalších charakteristik práce (konkrétního tematického zaměření, charakteristiky pracoviště, odbornosti pracovníka) můžeme výkon Krátký rozhovor s klientem specifikovat dle výše uvedených specifikací. V rámci tohoto výkonu se realizuje vstupní posouzení stavu klienta v rozsahu a formě adekvátní dané službě.
Minimální doporučená časová dotace výkonu	5 minut
Negativní vymezení výkonu	
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu, přes telefon, přes internet, písemně.
Poznámka	–

1.5 Vyšetření

Kód výkonu	05
Specifikace výkonu	Psychiatrické vyšetření (komplexní, kontrolní), Psychologické vyšetření (komplexní, cílené, kontrolní), Somatické vyšetření, Jiné odborné vyšetření, Vyšetření adiktologem při zahájení adiktologické péče, Vyšetření adiktologem kontrolní.
Definice výkonu	Konzultace face-to-face s klientem za účelem zjištění a popsání klientova zdravotního stavu a jeho potíží. Dle zaměření (charakteristiky pracoviště, odbornosti, konkrétního zacílení vyšetření) můžeme výkon specifikovat dle výše uvedených specifikací.
Minimální doporučená časová dotace výkonu	Minimální časová dotace výkonu: 30 minut,

Negativní vymezení výkonu	Do tohoto výkonu řadíme pouze specializovaná vyšetření, resp. diagnostiku (zdravotní). Vyšetřením není pouhý rozhovor s klientem, pokud není jeho cílem posouzení stavu klienta. Výsledkem výkonu musí být zpráva z vyšetření, resp. závěr a doporučení.
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu
Poznámka	–

1.6 Testování

Kód výkonu	06
Specifikace výkonu	Odběry biologického materiálu, Orientační test z moči a slin (těhotenský, na OPL), Testování infekčních nemocí, Testování alкотestrem, Analýza návykových látek.
Definice výkonu	Provedení jednoho nebo více testů se zaměřením na infekční nemoci, přítomnost návykových látek, složení návykové látky apod. Podle konkrétního zaměření můžeme výkon specifikovat dle výše uvedených specifikací. Součástí je předtestové a potestové poradenství.
Minimální doporučená časová dotace výkonu	5 minut
Negativní vymezení výkonu	Výkonem Testování není doprovod či doporučení k lékaři, který test provede. Výkonem není pouhá realizace předtestového / potestového poradenství bez realizace testu ani podání testu a informací k domácímu použití. Do časové dotace výkonu nejsou zahrnuty administrativní úkony spojené s realizací výkonu.
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu.
Poznámka	U výkonu Testování je povinná podrobnější specifikace výkonu – tzn., je třeba vždy upřesnit dle seznamu specifikací výkonů. Doba realizace výkonu se může značně lišit u různých druhů testů (např. 5 min. u testování alкотesterem, 30 min. u testování na infekční nemoci), tzn. uvádíme vždy skutečný čas realizace výkonu.

1.7 Výkony v oblasti harm reduction

Kód výkonu	07
Specifikace výkonu	Základní zdravotní ošetření, Řešení akutní intoxikace, Hygienický servis, Potravinový servis, Distribuce HR materiálu, Vrstevnická (peer) distribuce HR materiálu.
Definice výkonu	Zahrnuje různé harm reduction intervence, které jsou obvykle součástí dalších služeb (např. poradenských). Výkon lze definovat dle výše uvedených specifikací.
Minimální doporučená časová dotace výkonu	5 minut
Negativní vymezení výkonu	–
Forma poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu.
Poznámka	U Výkonů v oblasti harm reduction je povinná podrobnější specifikace výkonu – tzn. je třeba vždy specifikovat dle seznamu specifikací.

1.8 Farmakoterapie

Kód výkonu	08
Specifikace výkonu	Farmakoterapie
Definice výkonu	<p>Aplikace farmakologické léčby různého typu klientovi po rychlém zhodnocení jeho stavu. Do časové dotace výkonu nejsou zahrnuty administrativní úkony spojené s realizací výkonu. Aplikace farmakologické léčby různého typu klientovi po rychlém zhodnocení jeho stavu. Do časové dotace výkonu nejsou zahrnuty administrativní úkony spojené s realizací výkonu.</p> <p>Výkon zahrnuje rychlé zhodnocení stavu klienta, preskripci, přípravu, podání či vydání substitučního preparátu (metadon nebo buprenorfin, buprenorfin/naloxon); podání / vydání jiné medikace (např. disulfiram, antidepresiva, antipsychotika, anxiolytika, stabilizátor nálady a jiné).</p> <p>Výkon by měl být poskytován v návaznosti na další výkony, v jejichž rámci je posouzena lékové anamnéza a provedena diagnostická a terapeutická rozvaha v kontextu celkového klinického stavu klienta.</p>
Minimální doporučená časová dotace výkonu	5 minut
Negativní vymezení výkonu	–
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu, přes telefon (sms – e-recept), přes internet (e-recept).
Poznámka	U výkonu Farmakoterapie je povinná podrobnější specifikace výkonu, tzn. typ medikace.

1.9 Zážitkové programy

Kód výkonu	09
Specifikace výkonu	Zátěžové programy / terapie dobrodružstvím, Klubové a volnočasové programy.
Definice výkonu	<p>Soubor aktivit zaměřených na cílené využívání alternativ trávení volného času a získávání nových zážitků, zkušeností a dovedností, které jsou pro klienty terapeuticky využitelné.</p> <p>Jedná se o strukturované programy využívající společenství lidí a jejich společnou aktivitu ke zlepšení komunikačních a dalších sociálních dovedností. Klient má možnost v rámci těchto aktivit reflektovat své chování a prožívání. Jedná se o aktivity různého charakteru, např. hry, společné vaření, společné kulturní aktivity, sport a další volnočasové a vzdělávací aktivity.</p>
Minimální doporučená časová dotace výkonu	60 minut
Negativní vymezení výkonu	Do časové dotace výkonu není zahrnuta příprava programu ani jeho následná reflexe v týmu. Zážitkový program vykazujeme pro skupinu, kde je minimální počet účastníků 2.
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu
Poznámka	–

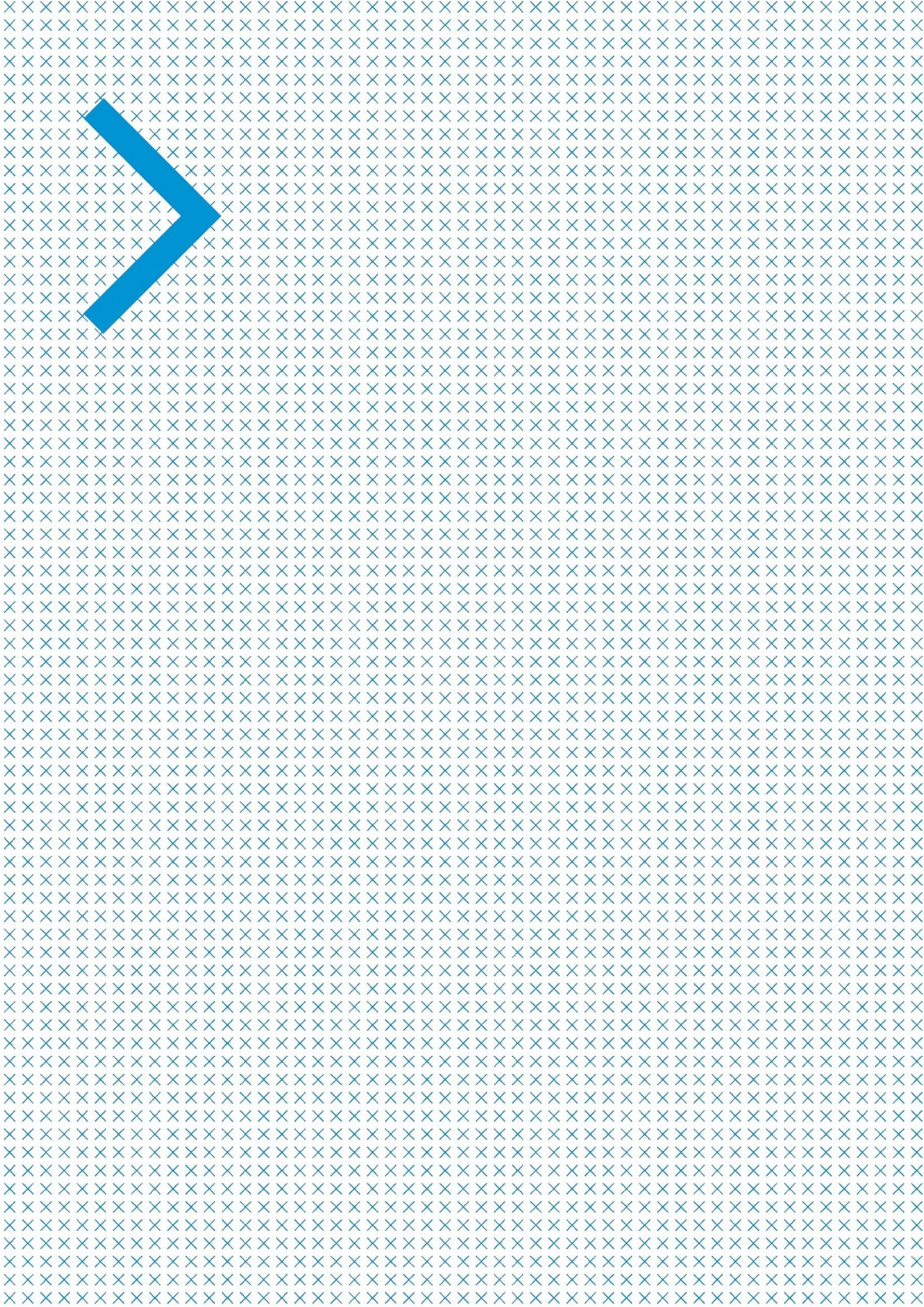
1.10 Podpora pracovních dovedností a zaměstnávání

Kód výkonu	10
Specifikace výkonu	Chráněná práce, Rekvalifikace, Pracovní (činnostní) terapie.
Definice výkonu	Spektrum služeb zaměřených na naučení a vykonávání pracovní činnosti, event. řemesla na základě učebního plánu s cílem zlepšit podmínky uplatnění na trhu práce a resocializace.
Minimální doporučená časová dotace výkonu	60 minut
Negativní vymezení výkonu	Do časové dotace výkonu není zahrnuta příprava programu ani administrativní úkony spojené s realizací výkonu.
Způsob poskytování	Osobně (face-to-face) v zařízení, osobně v terénu; může být poskytováno individuálně i skupinově.
Poznámka	–

1.11 Výkony nepřímé práce ve prospěch klienta

Kód výkonu	11
Specifikace výkonu	Monitoring, Zpráva o klientovi.
Definice výkonu	Zahrnuje činnosti, které nejsou poskytovány přímo cílové skupině, ale jejichž realizace je nezbytná pro poskytování přímé práce klientovi.
Minimální doporučená časová dotace výkonu	30 minut
Negativní vymezení výkonu	Nejedná se o kontakt s klientem. Nejedná se o vedení dokumentace spojené s poskytováním výkonů.
Způsob poskytování	Nejedná se o výkon přímé práce s klientem. Je možné realizovat v reálném světě i on-line.
Poznámka	U výkonu Výkony nepřímé práce ve prospěch klienta je povinná podrobnější specifikace výkonu, tzn., je třeba vždy upřesnit dle seznamu specifikací.

2 Seznam specifikací hlavních výkonů

Níže jsou abecedně seřazeny všechny specifikace výkonů, které jsou zahrnuty do kategorií hlavních výkonů v předchozí kapitole. U jednotlivých specifikací uvádíme následující ukazatele:

- **Název:** uvádíme název specifikace výkonu; v závorce je uveden název hlavních výkonů, pod které je zařazena.
- **Popis procedury** uvádí v obecné rovině postup, jakým by měl být výkon proveden, či krátce specifikuje, v čem výkon spočívá. Je tedy popsána činnost pracovníka při poskytování tohoto výkonu.
- **Negativní vymezení** uvádí činnosti, které daná specifikace nezahrnuje, popř. činnosti, s nimiž by mohla být zaměněna, event. specifikuje její konkrétnější parametry, např. minimální počet osob u skupinového výkonu apod.
- **Popis potřebného materiálu** specifikuje minimální požadavky na nutné materiální vybavení. Uvádí se pouze tam, kde je to relevantní.

Požadavek na odbornost a vymezení vnějších podmínek stanovují jiné právní předpisy, event. standardy odborné způsobilosti, a proto je v jednotlivých popisech neuvádíme.

2.1 Analýza návykových látek

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: Testování)

Popis procedury	<p>Cílem výkonu je přispět k utváření lepšího a bezpečnějšího prostředí pro všechny účastníky nočního života a zábavy.</p> <ul style="list-style-type: none"> > Výkon realizovaný službou: Výkon zahrnuje základní informační servis (informace o síti služeb, principy harm reduction na taneční scéně apod.), poradenství a provedení orientační analýzy obsahu syntetických drog pomocí schválených reakčních činidel či jiných technologií a podle definovaných standardů. Spolu s výsledky testu jsou poskytovány specifické informace vhodné pro uživatele syntetických drog. Součástí výkonu je základní evidence provedených testů. > Zprostředkování analýzy vzorku NL v akreditované laboratoři: Pokud jsou známy závažné zdravotní důsledky v souvislosti s užíváním dané látky nebo jde o novou a netradiční látku, je možné nechat provést laboratorní analýzu. Vzorek odesílá klient, pracovník se vzorkem nenakládá, maximálně poskytne obálku a známku. Postup odeslání vzorku k analýze je dán dohodou v rámci pracovní skupiny EWS. Informace o složení poté obdrží pracovník dané organizace spolu s informacemi o rizicích identifikované látky či látek. Pracovník informace následně předá klientovi. Součástí výkonu je zmapování informací od klientů, sdělení výsledků.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	Set či technologie na testování syntetických drog
Poznámka	–

2.2 Distribuce harm reduction materiálu

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: Výkony v oblasti harm reduction)

Popis procedury	<p>Výkon se týká především výměnného programu jehel a stříkaček. Vlastní výkon zahrnuje výměnu injekčního materiálu nebo jeho součásti – samostatný výdej čistého nebo příjem použitého injekčního materiálu.</p> <p>Nedílnou součástí výměnného programu je nabídka vybavení potřebného k bezpečnější aplikaci (např. tampony, desinfekční materiál), včetně poučení</p> <p>O bezpečné likvidaci použitého materiálu. Toto vybavení lze vydávat i samostatně. Dále může být podle potřeby samostatně vydáván i jiný harm reduction materiál (např. prezervativy, alobal, želatinové tobolky, pomůcky ke šňupání drogy). Součástí výkonu je i mapování rizikového chování klienta. Množství vydaného a přijatého materiálu je evidováno.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	Injekční materiál. Harm reduction materiál pro injekční aplikaci (bavlněné filtry, voda pro injekční aplikaci, desinfekční alkoholové polštářky, kyselina askorbová, náplast apod.). Další harm reduction materiál: alobal, šňupátka, kapsle, filtry pro kuřáky konopí, prezervativy, lubrikační gely, menstruační houbičky, vitaminy či jiný zdravotnický materiál.

	<p>Pomůcky pro sběr materiálu (mobilní kontejnery, kontejner pro uložení většího objemu biologického odpadu v KC apod.). Pracovníci jsou v souladu</p> <p>S normami pro bezpečnost práce vybaveni adekvátními ochrannými pomůckami pro manipulaci s infekčním materiálem (ochranné rukavice, obuv apod.).</p>
Poznámka	–

2.3 Edukativní a nácvikové činnosti

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Individuální práce, Práce se skupinou, Práce s rodinou**)

Popis procedury	Zahrnuje strukturované činnosti směřující ke zlepšení a kultivaci sociálních dovedností, komunikačních dovedností, dovedností bezpečného užívání a sexu, sebeobslužných dovedností včetně nácviku běžných životních úkonů (nakupování, vaření apod.).
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.4 Farmakoterapie

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Farmakoterapie**)

Popis procedury	<p>Výkon slouží k aplikaci farmakologické léčby klientovi.</p> <p>Zahrnuje rychlé zhodnocení stavu klienta, preskripci, přípravu, podání či vydání substitučního preparátu (metadon nebo buprenorfin, buprenorfin/naloxon); podání / vydání jiné medikace (např. disulfiram, antidepresiva, antipsychotika, anxiolytika, stabilizátor nálady a jiné).</p> <p>Výkon by měl být poskytován v návaznosti na další výkony, v jejichž rámci je posouzena lékové anamnéza a provedena diagnostická a terapeutická rozvaha v kontextu celkového klinického stavu klienta.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	V podrobnostech se specifikuje typ medikace. Výkon může poskytovat lékař (preskripce, podání, vydání léku) či zdravotní sestra (příprava, podání, vydání léku).

2.5 Hygienický servis

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Výkony v oblasti harm reduction**)

Popis procedury	<p>Zahrnuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Využití sprchy klientem, přičemž standardem je poskytnutí mýdla a textilního ručníku. ➤ Praní prádla klientem v pračce, přičemž standardem je poskytnutí pracího prostředku a možnost sušení prádla. ➤ Stříhání vlasů, stříhání vousů. ➤ Poskytnutí prostoru k holení a bezpečná likvidace holítko. ➤ Poskytnutí oblečení. ➤ Poskytnutí dámských vložek či tamponů. ➤ Poskytnutí holítko.
------------------------	--

Negativní vymezení	Výkonem není: <ul style="list-style-type: none"> > Běžné použití WC a mytí rukou bez použití sprchy. > Poskytnutí toaletního papíru. > Poskytnutí menstruačních houbiček pro pracovnice v sexbyznysu (tzn. výkon Distribuce HR materiálu).
Popis potřebného materiálu	Hygienické pomůcky, osušky a ručníky, čisticí prostředky, šatstvo (podle možností zařízení), umyvadlo, zrcadlo, sprcha, pračka.
Poznámka	Vyazuje se v časové jednotce 20 minut, což je průměr času stráveného kontaktem s klientem při poskytování tohoto výkonu (nejedná se tedy o čas, po který se klient sprchuje či o čas, po který pere pračka apod.). Doporučujeme v operačním manuálu zakotvit podrobnější popis úkonů spadajících pod tento výkon a specifikovat materiálové a prostorové vybavení, které odpovídá reálným možnostem zařízení.

2.6 Chráněná práce

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: Podpora pracovních dovedností a zaměstnávání)

Popis procedury	Výkon zahrnující činnosti vykonávané v prostředí pracovní dílny či chráněného zaměstnání. Součástí provádění tohoto výkonu je uzavření kontraktu s klientem (rozsah a podmínky práce, odměna apod.). Nutnou podmínkou pro provádění tohoto výkonu je zajištění a úzká vazba na poradenské a další související služby. Výkonem jsou: <ul style="list-style-type: none"> > práce v chráněné dílně, > práce v chráněném zaměstnání, > práce na chráněném místě¹.
Negativní vymezení	Výkonem není: pracovně právní poradenství, psaní životopisu s klientem, příprava na pracovní pohovor a další poradenské služby týkající se hledání klientova zaměstnání (v těchto případech se jedná o některou formu poradenství) Započítává se čas, který stráví klient v chráněné dílně pod přímým vedením odborného personálu. Může mít charakter skupinového, či individuálního výkonu.
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.7 Individuální poradenství

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: Individuální práce)

Popis procedury	Jedná se o spolupráci pracovníka s klientem formou společných setkání (konzultací), která může mít podobu obecného či strukturovaného poradenství, případně formu garantského nebo motivačního rozhovoru.
------------------------	---

¹ Pracovní místo vytvořené zaměstnavatelem pro osobu se zdravotním postižením na základě písemné dohody s úřadem práce.

Negativní vymezení	<p>Tímto výkonem není:</p> <ul style="list-style-type: none"> > prosté podání informací > monolog pracovníka či klienta <p>Na rozdíl od sociálně právního poradenství zde pracovník neprovádí žádnou konkrétní instrumentální pomoc. Příkladem individuálního poradenství je například motivace k nástupu do léčby, příkladem sociálně právní poradenství je například pomoc s vyplněním formuláře se žádostí o dávky.</p>
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.8 Individuální psychoterapie

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: Individuální práce)

Popis procedury	Systematická terapeutická spolupráce s jednotlivcem – uživatelem návykových látek/závislým (formou konzultací), prováděná osobou, kvalifikovanou v některém z obecně uznávaných psychoterapeutických přístupů a dle platných právních předpisů. Svým obsahem a průběhem odpovídá psychoterapeutickému přístupu pracovníka a potřebám klienta.
Negativní vymezení	Nepatří sem psychoterapeutická práce s osobou blízkou (tzn. rodinné poradenství / rodinná terapie), motivační rozhovory (jedná se o Individuální poradenství).
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.9 Informační servis

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: Krátký rozhovor s klientem)

Popis procedury	<p>Poskytování informací klientovi. Informace mají odpovídat povaze situace, stavu klienta a možnostem pracovníka. Jde například o následující informace:</p> <ul style="list-style-type: none"> > bezpečnější užívání drog a bezpečnější sex, > infekční nemoci a jejich přenos, > zdravotní a sociálně-právní oblast, > literatura pro vzdělávání, > informace o možnostech léčby, > jiné specifické informace zaměřené na specifické situace.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	V případě, že je informační servis prováděn kromě ústního sdělení také písemnou formou, poskytuje se: literatura, různé typy informačních materiálů (např. zásady bezpečnějšího užívání), propagační materiály (kontakty na pomáhající instituce apod.). Jedná se o materiály, které si zařízení může nechat natisknout, kopírovat či nakoupit.
Poznámka	–

2.10 Indikovaná primární prevence (IPP)

- (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce se skupinou, Individuální práce, Práce s rodinou, Krátký rozhovor s klientem)

Popis procedury	<p>Indikovaná primární prevence znamená soubor aktivit s cílem minimalizovat rizika spojená s již identifikovanými předpoklady pro rizikové chování nebo začínajícím rizikovým chováním u konkrétních jedinců. Podstatou indikované prevence je, že jedinci byli již individuálně indikováni – tedy vybráni dle posouzení své individuální situace (diagnostikou, pozorováním, dotazníky apod.).</p> <p>Na této úrovni lze s klienty preventivně pracovat skupinově i individuálně.</p> <p>Programy indikované prevence se zaměřují na konkrétní jedince, kteří jsou vystaveni působení výrazně rizikových faktorů, případně u nichž se již vyskytly projevy rizikového chování.</p> <p>Vedle minimalizace rizik jsou dílčími cíli indikované primární prevence stanovení míry problému prostřednictvím diagnostiky (včetně zmapování rizikových a protektivních faktorů jedince i jeho okolí) a zaměření se na konkrétní změny v chování a prožívání žáků / klientů. Cílem je zabránit progresi problému a přechodu do chronických forem chování (např. zabránit přechodu z experimentálního či příležitostného užívání k závislosti na návykové látce). Možným cílem může být také snížení trvání nežádoucího stavu a frekvence výskytu projevů rizikového chování.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	Program IPP má formu skupinového programu či individuální práce.

2.11 Jiné odborné vyšetření

- (Může být vykázáno v rámci výkonu: Vyšetření)

Popis procedury	<p>Jiné odborné vyšetření je prováděno pouze v indikovaných případech a slouží ke zhodnocení stavu klienta z hlediska schopností a výkonů v požadované oblasti. Vyšetření zahrnuje rozhovor s klientem, pozorování klientova chování, analýzu jeho výtvorů, případně dalších relevantních informací. Závěry vyšetření a další terapeutický plán jsou zaneseny do dokumentace. Výkonem je:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ etopedické vyšetření, ➤ pedagogické vyšetření, ➤ speciálně-pedagogické vyšetření, ➤ jiné odborné vyšetření.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.12 Klubové a volnočasové programy

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: Zázitkové programy)

Popis procedury	Zahrnuje jakékoli programy vedoucí klienty k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času a kultivaci komunikačních a sociálních dovedností. Výkonem jsou: <ul style="list-style-type: none"> > všechny základní typy klubových aktivit, > volnočasové programy.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.13 Kontaktní práce

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: Krátký rozhovor s klientem)

Popis procedury	Jedná se o interakci s klientem na úrovni JÁ-TY, která je činěna za účelem poskytování služby. Jde o kontakt s klientem, kdy neposkytujeme jiné výkony (vyplnění kontaktu mimo jiné výkony). Kontakt, při kterém se buduje důvěra klienta v zařízení a k možnosti využití odborné pomoci obecně. Snažíme se u klienta navodit pocit bezpečí a vyjadřujeme o něj zájem. Během kontaktu jsou hledány a upevňovány hranice komunikace s klientem a kultivovány jeho schopnosti vyjádřit své potřeby a naučit se využívat existující nabídky služeb. Vyjasňování si, jaké služby chce využít. Získávání údajů o místní drogové scéně a mapování rizikového chování klienta. Nabídnutí služeb terénního programu pracovníkem klientovi, a to i v případě, že klient služby aktuálně odmítne.
Negativní vymezení	Kontaktní práce je specifický výkon. Pokud poskytujeme poradenství nebo sociálně právní poradenství, nevykazujeme si to zároveň jako kontaktní práci. Kontaktní práce není např.: využívání doplňkových služeb kontaktní místnosti, informační servis.
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.14 Korespondenční práce

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Individuální práce, Krátký rozhovor s klientem**)

Popis procedury	Písemný kontakt s klientem ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody v rámci jeho podpory, udržení kontaktu, podání informací, odkazu či zprostředkování kontaktu na jinou instituci.
Negativní vymezení	Nejedná se o pouhé zaslání informačních či propagačních materiálů o službě do VTOS.
Popis potřebného materiálu	Papír, obálky, známky.
Poznámka	–

2.15 Krizová intervence

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Individuální práce**)

Popis procedury	<p>Přístup přispívající ke zvládnutí akutní psychické krize. Primárním cílem je pomoci k základní orientaci v příčinách krizového stavu, provést intervenci zaměřenou na zvládnutí obtíží a zabránit prohloubení krize. Intervence je zaměřená na hledání vlastních zdrojů, možnosti řešení situace, obsahuje také návrh opatření – nastavení nejbližších kroků po ukončení intervence, případně i blízkých dnů. Krizová intervence se zaměřuje jen na ty prvky klientovy minulosti a budoucnosti, které bezprostředně souvisejí s jeho krizovou situací.</p> <p>Může mít tyto projevy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozrušenost, dezorientovanost, vyděšení, ➤ fixace na téma či situaci, která ke krizi vedla, ➤ vnímání situace jako nezvladatelné, fatální, bez východiska, ➤ sebevražedné tendence.
Negativní vymezení	<p>Tímto výkonem není:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ práce směřující ke zlepšení klientovy situace, rozvoj schopností a kompetencí klienta s ➤ dlouhodobým výhledem – jde o poradenství nebo sociálně právní poradenství ➤ poskytování informací a postupů potřebných pro řešení individuálních zakázek klienta – jde o poradenství či informační servis ➤ rozhovor s klientem, jehož cílem je prohlubování vztahu, budování důvěry – jde o kontaktní práci
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	<p>Tímto výkonem je práce s klientem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ který situaci osobně prožívá jako zátěžovou, ohrožující, ➤ který byl vystaven náhlé a nečekané události, ➤ s akutními psychickými obtížemi (suicidální tendence, reakce na akutní stres, akutní psychotické stavy, apod.), ➤ kdy není možný odklad řešení situace. <p>POZOR: vnímání krize je velmi subjektivní</p>

2.16 Minimální kontakt s klientem

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Krátký rozhovor s klientem)

Popis procedury	Jedná se o kontakt, při kterém není poskytnut žádný výkon, neproběhla ani kontaktní práce. Kontakt může proběhnout pouze se stávajícím uživatelem služby. Nejčastěji se jedná o případ, kdy dojde k setkání, je nabídnuta služba, uživatel o ní v danou chvíli nemá zájem a kontakt je tím ukončen.
Negativní vymezení	Minimální kontakt s klientem není pouhý pozdrav bez další komunikace či nabídky služeb. Není to prosté zahlédnutí klienta. Není to povídání s klientem mimo službu. Není to aktivní oslovování potencionálních klientů.
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.17 Monitoring

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Výkony nepřímé práce ve prospěch klienta)

Popis procedury	<p>Zahrnuje mapování pohybu místní drogové scény (např. zjistit, kde a kdy se pohybuje cílová skupina, vyhledávání nových lokalit a pravidelná kontrola známých míst, jak se mění prostředí, monitorování míst, kde dochází často k aplikaci nebo se objevuje zvýšený výskyt pohozených stříkaček).</p> <p>Zahrnuje též aktivní formu vyhledávání cílové skupiny v terénu. Pracovníci oslovují osoby, kterým představí program a nabídku služeb a zjišťují, zda by o ni měli zájem. Při rozhovoru se také snaží získat informace o místní drogové scéně. Tato aktivita zvyšuje pravděpodobnost, že dojde k přímé práci s klientem. A to buď tím, že aktivní oslovení přejde do prvokontaktu, nebo se zvýší povědomí o službě v lokalitě.</p> <p>Lze provádět kdekoli, kde je to vhodné a jeví se jako adekvátní pro dosažení cíle. Cílem této aktivity je zvýšit pravděpodobnost, že dojde k přímé práci s klientem.</p> <p>Získané informace se vyhodnocují a reaguje se na ně (posílení či redukce služeb v daném místě).</p>
Negativní vymezení	<p>Nejedná se o přímou práci s klientem.</p> <p>Nejedná se o veškerý čas, kdy se pracovník pohybuje v terénu, ale o konkrétní činnost (např. sem nespadá čas, kdy je v kontaktu s klienty, kdy přejíždí tramvají z jednoho bytu na druhý, čas kdy jede z kanceláře programu na místo, kde teprve terénní práce začíná).</p> <p>Typickým příkladem je práce na malém městě, pokud zde hodinu chodíme a nikoho nepotkáme ani neoslovíme, jde o hodinu monitoringu. Tento výkon je možno použít i pro vykázání času při sběru stříkaček a distribuci/komunikaci programu s lékárnou.</p>
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	<p>Výkon vykazují pouze Terénní programy.</p> <p>Nevykazuje se jako výkon vázaný na osobu / klienta.</p>

2.18 Odběry biologického materiálu

> (Může být vykááno v rámci výkonu: Testování)

Popis procedury	<p>Výkon slouží k získání biologického materiálu, k jeho dalšímu vyšetření a jde o provedení:</p> <ul style="list-style-type: none"> > odběru moči, > odběru krve, > odběru slin, > odběru jiného biologického materiálu. <p>Musí být zajištěn transport biologického materiálu do příslušné laboratoře v souladu s předpisy.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	Zdravotnický materiál nezbytný k realizaci odběru.
Poznámka	–

2.19 Orientační test z moči a slin

> (Může být vykááno v rámci výkonu: Testování)

Popis procedury	<p>Popis procedury Výkonem je test na přítomnost drog či realizace těhotenského testu.</p> <ul style="list-style-type: none"> > Test na přítomnost drog: <p>Jeho neoddelitelnou součástí je předtestové poradenství (předání informací o průběhu a limitech prováděného testu, nabídka poradenské či terapeutické spolupráce), odběr moči a samotné provedení testu. Po odečtu hodnot provede pracovník vyhodnocení a interpretaci výsledku.</p> <p>Následuje potestové poradenství (nabídka spolupráce či zprostředkování dalších služeb).</p> <ul style="list-style-type: none"> > Těhotenský test: <p>Jeho neoddelitelnou součástí je předtestové poradenství (předání informací o průběhu a limitech prováděného testu, zjištění motivace k testu, kdy klientka měla nechráněný pohlavní styk, zda už došlo k vynechání menstruace, zda očekává pozitivní výsledek a co by to pro ni znamenalo, jaký je její postoj k těhotenství), odběr moči a samotné provedení testu. Po odečtu hodnot provede pracovník vyhodnocení a interpretaci výsledku. Následuje potestové poradenství (nabídka spolupráce či zprostředkování dalších služeb, předání informací o možnostech antikoncepce).</p>
Negativní vymezení	Výkonem není doprovod ke kolegovi/lékaři, který test provede. Výkonem není podání informací o testu, jeho významu, funkci, výsledcích, ale bez samotného provedení testu. Takováto aktivita spadá pod výkon Informační servis. Výkonem není předání testu s informacemi pro použití k domácímu provedení.
Popis potřebného materiálu	Testy na přítomnost drog, těhotenské testy, zázemí pro odběr biologického materiálu. Zdravotnický materiál nezbytný k realizaci odběru a provedení testu (např. nádoby pro odběr moči).
Poznámka	V rámci jednoho výkonu lze realizovat i větší počet testů.

2.20 Potravinový servis

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Výkony v oblasti harm reduction)

Popis procedury	Výkonem je: Poskytnutí potravin a nápojů, které jsou součástí nabídky v daném zařízení. Spadá sem i následná sebeobsluha klienta. Patří sem i distribuce potravin z potravinové banky.
Negativní vymezení	Tímto výkonem není: <ul style="list-style-type: none"> ➤ jestliže si klient sám vaří z vlastních surovin, ➤ poskytnutí nádobí bez nápojů či potravin, ➤ poskytnutí vitamínů (jde o výkon Distribuce harm reduction materiálu), ➤ není to doba přípravy potravin, které budou dále distribuovány
Popis potřebného materiálu	Vařič, rychlovarná konvice, mikrovlnná trouba, chladnička a jiné vybavení kuchyně. Oddělené nádobí (pouze pro užití klientem). Může být používáno jednorázové plastové nádobí. Z důvodu hospodárnosti a ochrany životního prostředí však doporučujeme používání trvalého plastového, nerezového či keramického nádobí a myčky. Potraviny a nápoje.
Poznámka	Vyazuje se v časové jednotce 20 minut, což je průměr času stráveného kontaktem s klientem při poskytování tohoto výkonu (nejedná se tedy o čas, po který např. klient jí polévku apod.).

2.21 Pracovní terapie

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Podpora pracovních dovedností a zaměstnávání)

Popis procedury	Aktivity zaměřené na nácvik dovedností, pracovních návyků, odpovědnosti a soběstačnosti klienta. Je součástí strukturovaného programu léčebného zařízení. Smysl a způsob provádění pracovní terapie je zakotven v léčebném programu a je popsán v operačním manuálu zařízení. Pracovní terapie zahrnuje široké pole pracovních činností nejčastěji zaměřených na provoz a údržbu zařízení, práci v chráněných dílnách atd. Cílem aktivit je větší schopnost uplatnění klienta na trhu práce.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.22 Psychiatrické vyšetření

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Vyšetření**)

Popis procedury	<p>Výkon slouží ke zhodnocení duševního stavu klienta, resp. vyloučení duševního onemocnění, stanovení klinické diagnózy nebo stanovení dalšího diagnostického nebo léčebného postupu. Je složen z:</p> <ul style="list-style-type: none"> > rozhovoru/-ů k získání anamnestických dat, > zhodnocení objektivních údajů, > orientačního somatického vyšetření, > popisu duševních funkcí a jejich poruch, > psychopatologického rozboru a syndromologického závěru, > navržení dalšího vyšetřovacího nebo léčebného postupu. <p>Součástí je explorace zaměřená na mezidobí, na vývoj symptomatologie, diagnostická a terapeutická rozvaha a terapeutické zásahy včetně indikované psychoterapie, úprava a změny medikace, stanovení dalšího vyšetřovacího postupu. Závěry vyšetření a další terapeutický plán jsou zaneseny do dokumentace.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.23 Psychologické vyšetření

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Vyšetření**)

Popis procedury	<p>Psychologické vyšetření je komplexní zkoumání prováděné s cílem zodpovědět specifické otázky týkající se klientova psychického stavu v určitém časovém období nebo predikovat jeho stav v budoucnu. Psychologické vyšetření zahrnuje rozhovor s klientem, pozorování klientova chování, analýzu jeho výtvorů, psychologických nálezů a jiných relevantních zdrojů informací. Závěry vyšetření a další terapeutický plán jsou zaneseny do dokumentace.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.24 Rekvalifikace

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Podpora pracovních dovedností a zaměstnávání**)

Popis procedury	<p>Výkon zahrnuje spektrum služeb zaměřených na naučení a vykonávání nové pracovní činnosti/řemesla na základě učebního plánu s cílem zlepšit podmínky uplatnění na trhu práce.</p> <p>V rámci výkonu jsou poskytovány:</p> <ul style="list-style-type: none"> > vzdělávání, > poradenství.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.25 Rodinná terapie

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce s rodinou)

Popis procedury	<p>Systematická terapeutická spolupráce s rodinou, její částí nebo jinými pro klienta významnými lidmi (formou konzultací), a to jak za přítomnosti samotného uživatele návykových látek/závislého, tak i bez něj.</p> <p>Svým obsahem a průběhem odpovídá psychoterapeutickému přístupu pracovníka a potřebám klientů. Patří sem také práce s jednotlivcem – osobou blízkou, s párem, nebo např. s vychovatelem dětského domova apod., pokud je terapeutický proces zaměřen na celý rodinný systém a využívá metody rodinné terapie (vs. individuální psychoterapie).</p>
Negativní vymezení	<p>Ve srovnání s rodinným poradenstvím je výkon rodinná terapie zaměřen více na změny 2. řádu, tzn. na hlubší změny v rodinném systému. Na rozdíl od rodinného poradenství se v rámci rodinné terapie více pracuje se vztahy mezi členy rodiny, s jejich prožíváním a také s terapeutickým vztahem a procesem.</p>
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.26 Rodinné poradenství

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce s rodinou)

Popis procedury	<p>Rodinné poradenství je zaměřené na pomoc s řešením aktuálních potíží rodiny a dosažením jejich cílů. Jedná se o aktivity, které vedou k podpoře rodinného systému klienta a ozdravení vztahů, jež byly zatíženy užíváním drog nebo jinou formou závislostního chování některého z členů rodiny.</p> <p>Rodinné poradenství zahrnuje konzultace s rodinnými příslušníky uživatele a s jeho blízkými – a to za přítomnosti uživatele nebo bez jeho přítomnosti.</p> <p>Výkon lze tedy poskytovat jednotlivým členům, celé rodině, či její části. Jde o různé formy poradenství a edukace, jež mají napomoci rozvoji a podpoře plánovaných a realizovaných změn u samotného uživatele, ale i v rámci celého rodinného systému.</p> <p>Výkon může zahrnovat: poradenství s osobou blízkou uživateli (bez přítomnosti uživatele), párové poradenství (za i bez přítomnosti uživatele), rodinné poradenství (za i bez přítomnosti uživatele).</p>
Negativní vymezení	<p>Rodinné poradenství se orientuje převážně na řešení konkrétního problému / problémů, na rozdíl od rodinné terapie je primárním cílem změna 1. řádu (změna chování, zmírnění či vymizení konkrétního problému apod.).</p> <p>Rodinné poradenství realizované pouze s jedním členem rodiny / osobou blízkou se na rozdíl od individuálního poradenství zaměřuje primárně na řešení rodinných vztahů / problémů / potíží (nepřítomného) ID klienta.</p> <p>Výkonem není pouhé předání informací.</p>
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.27 Řešení akutní intoxikace

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Výkony v oblasti harm reduction)

Popis procedury	<p>Popis procedury Poskytnutí první pomoci klientovi zahrnující řešení akutní intoxikace, včetně:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ mapování a řešení specifických potřeb či spolupráce s jedinci akutně intoxikovanými alkoholem či ilegálními psychoaktivními substancemi. ➤ kontroly, zda nedochází k útlumu životních funkcí v důsledku intoxikace. ➤ poskytnutí podmínek pro zklidnění se, odvedení pozornosti od negativních podnětů. ➤ poskytnutí naloxonu. <p>Patří sem informační servis, poradenství a stabilizace klienta zaměřené na řešení specifických dopadů akutní intoxikace na organismus.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.28 Selektivní primární prevence (SPP)

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce se skupinou, Individuální práce, Práce s rodinou, Krátký rozhovor s klientem)

Popis procedury	<p>Selektivní primární prevence znamená soubor aktivit s cílem předcházet vzniku a rozvoji rizikového chování určených pro populaci, u které jsou ve zvýšené míře přítomny rizikové faktory pro vznik</p> <p>a vývoj různých forem rizikového chování, tj. jsou na základě statistik více ohrožené než jiné skupiny populace, nebo u nich rizikové chování již bylo započato.</p> <p>Jedná se např. o děti ze socio-kulturně znevýhodněných rodin, děti s poruchami chování, děti hyperaktivní nebo s poruchou pozornosti. Dále se jedná např. o třídní kolektivy, kde je podezření na zhoršené vzájemné vztahy žáků, či kolektivy, kde je statisticky vyšší pravděpodobnost užívání návykových látek.</p> <p>Program SPP je obvykle realizovaný formou skupinové práce, event. se může jednat o individuální práci (poradenství / informační servis) s jedincem z této skupiny (např. žák, pedagog, rodič, výchovný poradce atp.).</p> <p>Většinou se zde pracuje s menšími skupinami či jednotlivci.</p> <p>Mezi cíle selektivní primární prevence patří vedle zamezení a zmírnění dopadů rizikového chování také diagnostika míry výskytu rizikového chování ve skupině, vedení žáků k vlastnímu definování problému a získání náhledu na vlastní chování, stanovení pravidel chování do budoucna, ujasnění si výhod i nevýhod změny v chování, přijetí vlastní zodpovědnosti za dění ve třídě/skupině.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.29 Skupinová psychoterapie

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce se skupinou)

Popis procedury	Systematická terapeutická spolupráce se skupinou klientů. Svým obsahem a průběhem odpovídá psychoterapeutickému přístupu pracovníka a potřebám klientů. Může jít o skupinu uživatelů drog, alkoholu apod. i o skupinu rodičů, partnerů a dalších, pro klienty významných osob.
Negativní vymezení	Tímto výkonem není: <ul style="list-style-type: none"> ➤ skupina bez přítomnosti terapeuta, ➤ tematická skupina (jde o výkon Skupinové poradenství), ➤ edukační skupina (jde o výkon Skupinové poradenství, event. Edukativní a nácvikové činnosti), ➤ skupina zaměřená pouze na sdílení (jde o výkon Skupinové poradenství), ➤ ranní a večerní komunitní setkání (jde o výkon Skupinové poradenství).
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.30 Skupinové poradenství

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce se skupinou)

Popis procedury	Skupinová práce zaměřená na různé problémové či potenciálně problémové oblasti života klienta, její součástí je nácvik komunikačních dovedností, zvládnání rolí apod. Nejde o systematickou skupinovou psychoterapii, práce má charakter spíše poradensko-edukativního kontaktu s psychoterapeutickými prvky. Výkonem je: <ul style="list-style-type: none"> ➤ tematická skupina (autobiografická skupina, skupina prevence relapsu atd.), ➤ motivační a interakční skupina, ➤ ranní či večerní komunitní setkání.
Negativní vymezení	Do tohoto výkonu nepatří klubové a skupinové volnočasové aktivity.
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.31 Skupiny pro rodiče a blízké klienta

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce se skupinou)

Popis procedury	Systematická skupinová práce s rodiči či jinými významnými osobami klienta (rodinní příslušníci, partneři atd.). Cílem práce je podpora rodinného systému klienta. Skupinová práce probíhá formou poradenství, při němž je vedle cílené edukace efektivní i moment sdílení zkušeností mezi jednotlivými členy skupiny. Jednotlivé intervence jsou koordinovány s léčebným plánem klienta.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.32 Sociálně právní poradenství

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Individuální práce)

Popis procedury	<p>Aktivity zaměřené na zlepšení sociální situace klienta, na rozvoj kompetencí a schopností klienta řešit běžné záležitosti. Cílem je předcházení sociálního vyloučení klienta, či v případě, že k němu již došlo, pracovat také na jeho řešení.</p> <p>a) pomoc v oblasti sociálně-právní (např. pomoc při vyřizování dávek SP, dokladů, přídavků, kontakt b) s OSPOD, pomoc při řešení problémů v oblasti bydlení, zaměstnání, dluhové poradenství, pomoc při vyřizování náležitostí k léčbě), c) zprostředkování dalších služeb v jiných zařízeních (záruky a reference) a podpora klienta ve využívání běžně dostupných služeb, d) osobní asistence / doprovod (doprovod klienta např. na úřady, k lékaři, k soudu, na policii, k pracovnímu pohovoru) e) vyjádření k PMS a k soudům (pomoc při sepisování odvolání, kontaktování PMS) f) case management g) obhajoba práv a oprávněných zájmů klienta h) pracovně právní poradenství v rámci podporovaného zaměstnávání</p>
Negativní vymezení	<p>Sociálně právní poradenství není:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ předávání informací (ohledně používání HR materiálu, těhotenských testů), předání informačních materiálů o jiné službě – v tomto případě se jedná o výkon Informační servis ➤ individuální poradenství včetně motivačních rozhovorů ➤ Sociálně právní poradenství je například pomoc s vyřizováním dokladů nebo objednání klienta k lékaři. Oproti tomu například kolo změny v rámci motivačních rozhovorů patří do výkonu Individuální poradenství.
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.33 Somatické vyšetření

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Vyšetření**)

Popis procedury	<p>Výkon slouží ke zhodnocení tělesného stavu klienta, resp. vyloučení tělesného onemocnění, stanovení klinické diagnózy, nebo stanovení dalšího diagnostického, nebo léčebného postupu.</p> <p>Je složen z:</p> <ul style="list-style-type: none"> > rozhovoru/-ů k získání anamnestických dat, > zhodnocení objektivních údajů, > fyzikálního somatického vyšetření, > syndromologického závěru, > navržení dalšího vyšetřovacího nebo léčebného postupu. <p>Součástí je vyšetření zaměřené na mezidobí, na vývoj symptomů, diagnostická a terapeutická rozvaha a terapeutické zásahy. Závěry vyšetření a další terapeutický plán jsou zaneseny do dokumentace.</p>
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.34 Testování infekčních nemocí

> (Může být vykázáno v rámci výkonu: **Testování**)

Popis procedury	<p>Výkonem je provedení jednoho nebo více testů na možný výskyt infekčních onemocnění (např. žloutenky A, B a C, HIV, syfilis a jiné pohlavní nemoci atp.). Neoddělitelnou součástí tohoto výkonu je předtestové poradenství (předání informací o infekčních nemocech, především o možnostech nákazy, jejich inkubační době, příznacích a zdravotních důsledcích, předání informací o průběhu a limitech prováděného testu, o postupech v případě reaktivního/pozitivního výsledku) a potestové poradenství (předání informací o důležitosti pravidelného testování, doplnění informací o infekčních nemocech, zprostředkování lékařské péče v případě reaktivního/pozitivního výsledku).</p>
Negativní vymezení	<p>Tímto výkonem není:</p> <ul style="list-style-type: none"> > pouze poskytnutí předtestového a potestového poradenství bez provedení samotných testů, > pouze provedení testů bez předtestového a potestového poradenství, > doprovod k lékaři, který test provede, > předání testu s informacemi pro použití k domácímu provedení.
Popis potřebného materiálu	Zdravotnický materiál nezbytný k realizaci odběru a provedení testu.
Poznámka	V rámci jednoho výkonu testování lze realizovat i větší počet testů. Zařízení musí mít zpracován manuál pro provádění testování, úklidu, dekontaminace odběrového materiálu, vedení evidence o testování.

2.35 Testování alkotesterem

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Testování)

Popis procedury	Provedení orientační dechové zkoušky na alkohol, kalibrovaným alkotesterem dle návodu u jednotlivých typů těchto přístrojů. Test slouží k posouzení akutní intoxikace. Následuje interpretace výsledku testu.
Negativní vymezení	Platí pouze reálný fyzický výkon prostřednictvím kalibrovaného přístroje. Nejedná se o měření pomocí výpočtů virtuálních aplikací a podobně.
Popis potřebného materiálu	Kalibrovaný alkotester, jednorázové náustky.
Poznámka	–

2.36 Vstupní zhodnocení stavu klienta

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Individuální práce, Práce s rodinou)

Popis procedury	Zahrnuje proces navázání spolupráce s klientem (který se může uskutečnit jak v podmínkách streetworku, tak v podmínkách jakékoli jiné drogové služby), získání základních anamnestických informací od klienta (případně rodinných příslušníků, partnera atd.), studium dostupné dokumentace, případně jiný způsob shromažďování informací o klientovi a jeho stavu a vyhodnocení těchto informací. V rámci výkonu je mapováno rizikové chování klienta. Součástí práce je zhodnocení celkového stavu klienta se zvážením dalších potřebných vyšetření a případné stanovení terapeutického plánu.
Negativní vymezení	Neshoduje se s pojmem „první kontakt“, i když v rámci prvního kontaktu je tento výkon obvykle realizován (viz Slovník pojmů).
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	Vstupní zhodnocení může být rozloženo do více setkání s klientem, nemusí být automaticky provedeno v rámci prvního kontaktu, ale může být odloženo na pozdější (příhodnější) dobu.

2.37 Vrstevnická (peer) distribuce harm reduction materiálu

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Výkony v oblasti harm reduction)

Popis procedury	Realizace výměnného programu prostřednictvím osob užívajících drogy pohybujících se na drogové scéně mimo dosah služeb terénních programů a K-center. Nedílnou součástí výměnného programu je nabídka vybavení potřebného k bezpečnější aplikaci. Výkon spočívá v činnosti pověřeného pracovníka, který vede strukturovaný program určený referenčním osobám (tzv. peerworker pracovník) z cílové skupiny. Za referenční osobu v tomto případě považujeme uživatele drog s přirozeným vlivem (respektem) ve své sociální skupině, který je schopný pravidelné spolupráce. Pravidelný kontakt s referenční osobou je zaměřený na poskytnutí materiálu a zároveň na získávání potřebného minima informací o skupině klientů využívající výměnný program. Nedílnou součástí je systematické vzdělávání pracovníků vrstevnického výměnného programu.
Negativní vymezení	–

Popis potřebného materiálu	Injekční materiál. Harm reduction materiál pro injekční aplikaci (bavlněné filtry, voda pro injekční aplikaci, desinfekční alkoholové polštářky, kyselina askorbová atd.). Další harm reduction materiál: alobal, šňupátka, kapsle, filtry pro kuřáky konopí, prezervativy, lubrikační gely, menstruační houbičky, vitaminy či jiný zdravotnický materiál. Pomůcky pro sběr materiálu: mobilní kontejnery, kontejner pro uložení biologického odpadu v KC (větší objemy) atd. Pracovníci jsou v souladu s normami pro bezpečnost práce vybaveni adekvátními ochrannými pomůckami pro manipulaci s infekčním materiálem (ochranné rukavice, obuv atd.).
Poznámka	Doporučuje se zpracovat zásady bezpečnosti práce při zacházení s potenciálně infekčním materiálem.

2.38 Všeobecná primární prevence (VPP)

- (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce se skupinou, Individuální práce, Krátký rozhovor s klientem)

Popis procedury	Všeobecná primární prevence znamená soubor aktivit s cílem předcházet vzniku a rozvoji rizikového chování určených pro běžnou populaci dětí a mládeže bez rozdělování na méně či více rizikové skupiny. Může se také věnovat sekundární cílové skupině, např. pedagogickým pracovníkům nebo rodičům. Patří sem tematické programy se zpracovanou standardní metodikou pro danou cílovou skupinu. Jedná se o programy obvykle pro jednu školní třídu či adekvátní sociální skupinu. V praxi se realizuje buď skupinový program (blok PP) pro školní třídu (či jinou sociální skupinu) nebo s tímto programem související individuální konzultace / informační servis s jedincem z této skupiny (dítě / pedagog / psycholog / rodič atp.) Při realizaci programu se zohledňuje věkové složení skupiny, případně specifika daná např. sociálními nebo jinými faktory. Cílem programu VPP je např. zamezit nebo oddálit užívání návykových látek či rozvoj jiného rizikového chování.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	Jedná se o tematické programy se zpracovanou metodikou.

2.39 Vzdělávání v rámci primární prevence

- (Může být vykázáno v rámci výkonu: Práce se skupinou, Individuální práce, Krátký rozhovor s klientem)

Popis procedury	Patří sem vzdělávací aktivity realizované obvykle pro sekundární cílovou skupinu programů primární prevence (učitelé, lektori primární prevence, další odborníci v primární prevenci). Vzdělávací aktivity mohou zahrnovat jednorázové semináře, metodické vedení, supervizi, ale též kontinuální vzdělávací program / kurs.
Negativní vymezení	–
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.40 Základní zdravotní ošetření

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Výkony v oblasti harm reduction)

Popis procedury	<p>Popis procedury Výkonem je:</p> <p>základní zdravotní ošetření onemocnění či poranění (např. různých zánětů, bércových vředů, abscesů, řezných ran, popálenin apod.) a poskytnutí nejnútnejší pomoci v kombinaci se snahou přimět klienta, aby využil odbornou pomoc lékaře. Ošetření je poskytnuto s pomocí volně prodejného zdravotního materiálu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ poskytnutí první pomoci. ➤ přivolání rychlé záchranné služby.
Negativní vymezení	<p>Tímto výkonem není:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ prosté poskytnutí mastí, náplastí, obvazů, krytí a dalšího zdravotního materiálu (jde o výkon Distribuce harm reduction materiálu), ➤ příprava, podání, vydání léku (jde o výkon farmakoterapie).
Popis potřebného materiálu	<p>Zdravotnický materiál pro základní zdravotní ošetření: sterilní obvazový materiál, tampony, rouška pro dýchání z úst do úst, náplasti, desinfekční prostředky, farmaceutické prostředky pro místní aplikaci (roztoky na obklady, masti, zásypy a jiná volně prodejná léčiva, např. oční a nosní kapky, kloktadla), lékařský teploměr apod.</p>
Poznámka	<p>Může se jednat i o jiná onemocnění než jen ta spojená s injekční aplikací či užitím drogy.</p>

2.41 Zátěžové programy / terapie dobrodružstvím

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Zážitkové programy)

Popis procedury	<p>Soubor aktivit zaměřených na cílené využívání alternativ trávení volného času, které pro klienty představují dostatečnou zátěž a jsou tak terapeuticky využitelné. Většinou se jedná o vícedenní sportovní a turistické aktivity (cykloturistika, vodáctví atd.). Vedle fyzické zátěže, je důležitý také pobyt v nestandardních podmínkách (např. stanování). Podmínkou provedení programu je také způsob jeho zpracování a vyhodnocení s klienty, tj. program musí být součástí širší terapeutické práce a musí být zajištěna návaznost (možnost využít podněty ze zátěžového programu v terapii).</p>
Negativní vymezení	<p>Aktivity kratší než 4 hodiny jsou volnočasové aktivity s časovou dotací 60 minut.</p>
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	–

2.42 Zpráva o klientovi

➤ (Může být vykázáno v rámci výkonu: Výkony nepřímé práce ve prospěch klienta)

Popis procedury	<p>Zahrnuje sepsání závěrečné / předávací zprávy o klientovi při ukončení péče, resp. předávání do jiné služby. Zahrnuje též sepsání zprávy / posudku o klientovi pro soud / VTOS / OSPOD, event. jiné relevantní instituce.</p> <p>Zpráva musí obsahovat popis aktuálního stavu klienta, souhrn klientových obtíží včetně přehledu dosavadní péče, závěr a doporučení.</p>
------------------------	---

Negativní vymezení	Tímto výkonem není: <ul style="list-style-type: none"> ➤ vystavení potvrzení o docházce, pořízení pouhé fotokopie dokumentace, sestavení žádosti o zprávu z jiného pracoviště apod. ➤ vedení dokumentace spojené s poskytováním jiných výkonů. <p>Nejedná se o přímou práci s klientem. Nejedná se o kontakt.</p>
Popis potřebného materiálu	–
Poznámka	Vyazuje se pouze na konkrétního klienta.

2.43 Adiktologické výkony prováděné pouze adiktologem

2.43.1 Vyšetření adiktologem při zahájení adiktologické péče

Kód výkonu	38021
Požadavek na odbornost	Index S4 (adiktolog; praxe 2 roky)
Popis procedury (obsah výkonu)	Popis procedury (obsah výkonu) Výkon zahrnuje proces navázání spolupráce adiktologa s pacientem, získání anamnestických informací od pacienta (případně rodinných příslušníků, partnera apod.), studium dostupné dokumentace, případně jiný způsob shromažďování informací o pacientovi a jeho stavu, a vyhodnocení těchto informací. V rámci výkonu je mapováno rizikové chování pacienta ve vztahu k užívání návykových látek. Součástí výkonu je zhodnocení celkového stavu pacienta se zvážením dalších potřebných vyšetření a následné stanovení terapeutického plánu a jeho předložení ke schválení indikujícímu lékaři. Součástí výkonu je vyplnění základních údajů do vstupního záznamového archu.
Vymezení vnějších podmínek	–
Popis potřebného materiálu	–
Vymezení rozsahu	60 min
Poznámka	–
Kategorie	P – hrazen plně
Omezení frekvencí	1/1 den
Body⁴	357
Omezení místem	A – pouze ambulantně
Sazba režie	2.87

2.43.2 Vyšetření adiktologem kontrolní

Kód výkonu	38022
Požadavek na odbornost	Index S4 (adiktolog; praxe 2 roky)
Popis procedury (obsah výkonu)	Výkon se děje v rámci běžného sledování pacienta. Výkon zahrnuje proces navázání spolupráce adiktologa s pacientem, získání doplňujících anamnestických informací od pacienta (případně rodinných příslušníků, partnera atd.) cíleně zaměřených k průběhu nebo výsledku léčby, údajů z mezidobí, studium dostupné dokumentace, případně jiný způsob shromažďování informací o pojištění a jeho stavu, a vyhodnocení těchto informací. V rámci výkonu je mapováno rizikové chování pojištěnce. Součástí práce je edukace pacienta, zhodnocení subjektivních obtíží a jejich změn, zhodnocení aktuálního celkového stavu pacienta se zvážením dalších potřebných vyšetření a případná změna terapeutického plánu. Součástí výkonu je vyplnění základních údajů do vstupního záznamového archu.
Vymezení vnějších podmínek	–
Popis potřebného materiálu	–
Vymezení rozsahu	Obvyklá doba trvání celého výkonu v minutách: 30,0
Poznámka	–
Kategorie	P – hrazen plně
Omezení frekvencí	1/1 den, 3/1 čtvrtletí
Body4	191
Omezení místem	A – pouze ambulantně
Sazba režie	2.87

2.43.3 Minimální kontakt adiktologa s pacientem

Kód výkonu	38023
Požadavek na odbornost	Index S4 (adiktolog; praxe 0)
Popis procedury (obsah výkonu)	Výkon je vykazován při kontaktu pacienta s adiktologem v rámci adiktologické péče, pokud nebyl naplněn obsah výkonu vyšetření adiktologem kontrolní. Obsahem výkonu je především anamnéza cíleně zaměřená k návazné diagnostické nebo terapeutické péči, zhodnocení subjektivních obtíží ve vztahu k návazné diagnostické nebo terapeutické péči, rozhodnutí o termínu další kontroly, poskytnutí odpovídajících informací pacientovi, rodině nebo zákonnému zástupci, sepsání zprávy – nálezu, administrativní činnost spojená s výkonem, zápis o celém postupu do zdravotnické dokumentace. Výkon má intervenční, kontrolní a edukativní charakter. Popisuje odbornou práci s pacienty zahrnující krátkou intervenci, předávání informací o účincích a rizicích zneužívané návykové látky, včetně doporučení a postupů minimalizace rizik spojených se zneužíváním těchto látek.
Vymezení vnějších podmínek	–
Popis potřebného materiálu	–
Vymezení rozsahu	Obvyklá doba trvání celého výkonu v minutách: 10,0
Poznámka	–
Kategorie	P – hrazen plně

Omezení frekvencí	2/1 den, 12/1 čtvrtletí
Body4	59
Omezení místem	Bez omezení
Sazba reže	2.87

2.43.4 Adiktologická terapie individuální

Kód výkonu	38024
Požadavek na odbornost	Index S4 (adiktolog; praxe 2 roky)
Popis procedury (obsah výkonu)	Soubor speciálních postupů a technik, které využívá adiktolog při individuální terapii adiktologických pacientů. Součástí výkonu jsou následující techniky: (1) Návzik aplikace obecných i specifických uzdravovacích technik, (2) psychoedukace pacienta, (3) kognitivně-behaviorální techniky zaměřené na zvládnání běžných situací, (4) identifikace činitelů, které brání naplňování léčebných cílů a formulování strategií zvládnání, (5) case management, (6) podpora v péči o vlastní somatický stav pacienta, (7) prevence relapsu, (8) motivační trénink, (9) stress management, (10) stabilizace pacienta. Při případovém vedení adiktolog s pacientem vytváří plán léčby zahrnující návazné zdravotní a sociální intervence či průběžně kontroluje naplňování terapeutického plánu. V tomto případě výkon zahrnuje jednání adiktologa v zájmu pacienta s praktickým lékařem, dalším odborným lékařem a ostatními rehabilitačními pracovníky, kteří mají pacienta v péči.
Vymezení vnějších podmínek	–
Popis potřebného materiálu	–
Vymezení rozsahu	Obvyklá doba trvání celého výkonu v minutách: 45,0.
Poznámka	–
Kategorie	P – hrazen plně
Omezení frekvencí	1/1 den, 12/1 čtvrtletí
Body4	249
Omezení místem	A – pouze ambulantně
Sazba reže	2.87

2.43.5 Adiktologická terapie rodinná

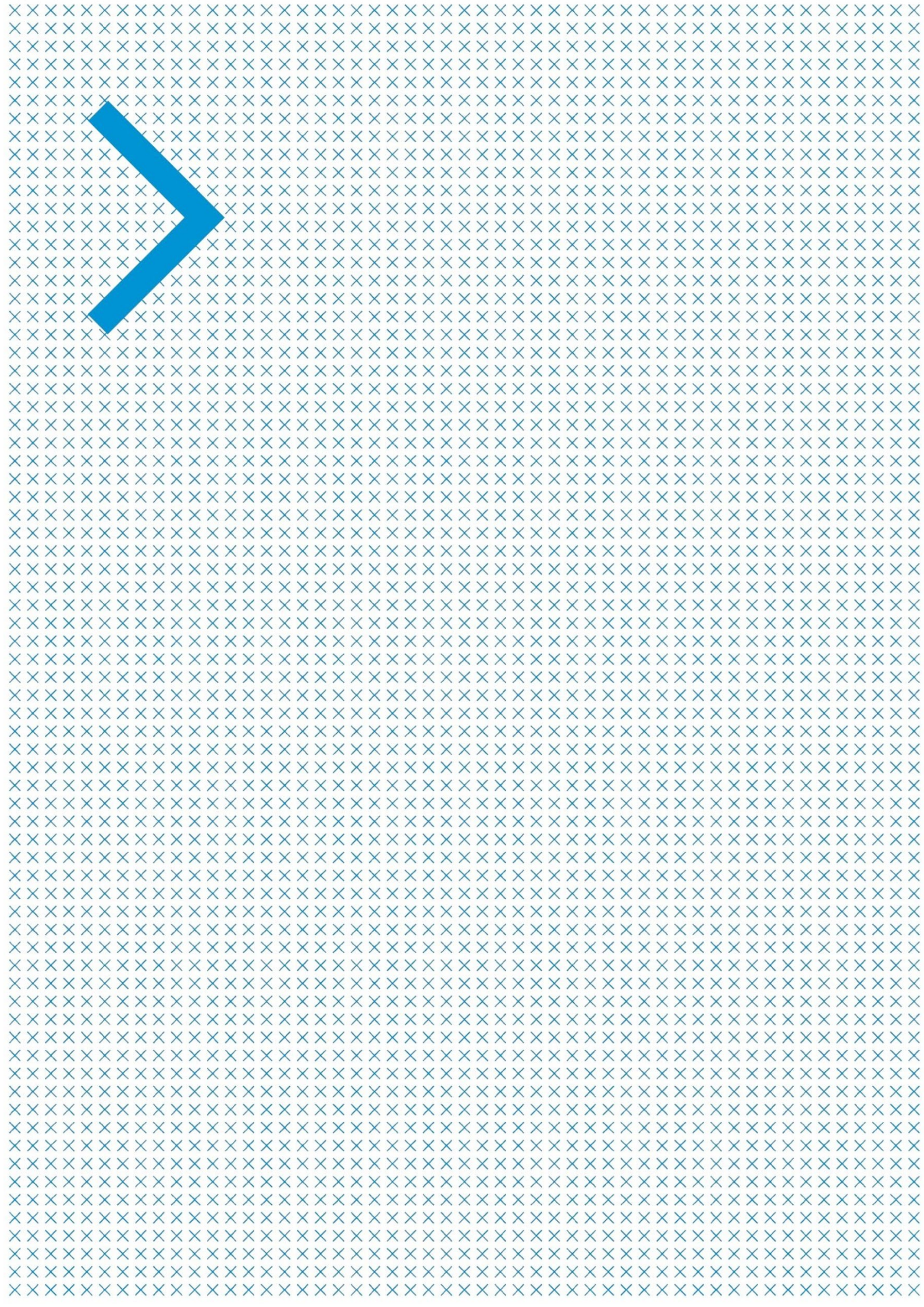
Kód výkonu	38025
Požadavek na odbornost	Index S4 (adiktolog; praxe 2 roky)
Popis procedury (obsah výkonu)	Soubor speciálních postupů a technik, které využívá adiktolog při rodinné terapii rodinných příslušníků a dalších blízkých osob adiktologických pacientů na specializovaném pracovišti. Součástí výkonu je případové vedení rodiny, tj. case management, edukace rodinných příslušníků, získání spolupráce při léčbě pacienta, redukce udržovacího a umožňujícího chování ze strany rodiny a blízkých osob, stabilizace pacienta v rodinném prostředí a prevence relapsu. Využívají se standardní postupy systemické, psychodynamické, kognitivně behaviorální a integrativní terapie. Výkon je určen pro pravidelnou terapii podle schváleného terapeutického plánu. Jde o způsob práce v adiktologii nezbytný a pro ni specifický.

Vymezení vnějších podmínek	–
Popis potřebného materiálu	–
Vymezení rozsahu	Obvyklá doba trvání celého výkonu v minutách: 45,0.
Poznámka	–
Kategorie	P – hrazen plně
Omezení frekvencí	1/1 den, 12/1 čtvrtletí
Body4	249
Omezení místem	A – pouze ambulantně
Sazba režie	2.87

2.43.6 Adiktologická terapie skupinová, typ I. Pro skupinu max. 9 osob

Kód výkonu	38026
Požadavek na odbornost	Index S4 (1. adiktolog; praxe 2 roky; 2. adiktolog; praxe 2 roky)
Popis procedury (obsah výkonu)	Soubor speciálních postupů a technik, které využívá adiktolog při skupinové terapii adiktologických pacientů. Výkon využívá principy skupinové dynamiky v uznávaných přístupech psychodynamické, kognitivně behaviorální a integrativní terapie. Výkon je určen pro pravidelnou terapii podle schváleného terapeutického plánu. Velikost skupiny je max. 9 osob. Délka sezení je 90 minut. Jde o způsob práce v adiktologii nezbytný a pro ni specifický. Výkon se vykazuje na každého pacienta zvlášť.
Vymezení vnějších podmínek	–
Popis potřebného materiálu	–
Vymezení rozsahu	Obvyklá doba trvání celého výkonu v minutách: 13,0.
Poznámka	–
Kategorie	P – hrazen plně
Omezení frekvencí	1/1 den, 12/1 čtvrtletí
Body4	144
Omezení místem	A – pouze ambulantně
Sazba režie	2.87

3 Slovník pojmů

Certifikace odborné způsobilosti pro zařízení a programy poskytující adiktologické odborné služby	Posouzení a formální uznání, že služba odpovídá stanoveným kritériím kvality a komplexnosti (standardům), externími hodnotiteli a udělení či neudělení certifikátu. Řídí se Standardy odborné způsobilosti, Certifikačním řádem a Metodikou místního šetření. Systém certifikací byl zahájen 1. 6. 2005.
Cílová skupina	Specifická skupina v populaci (vymezená například věkem, mírou rizika, nepříznivou zdravotní, sociální, právní či jinou situací), na niž se zaměřuje určitý program nebo služba. Cílové skupiny jednotlivých typů adiktologických služeb jsou definovány ve Standardech odborné způsobilosti.
Adiktologická služba	Komplex zdravotních, zdravotně-sociálních, sociálních či jiných (právních, pedagogických apod.) intervencí. Jednotlivé typy adiktologických služeb a jejich definice jsou vymezeny ve Standardech odborné způsobilosti.
Identifikovaný klient	Uživatel adiktologické služby. Jakákoliv osoba, která v daném období využila některou z nabízených služeb programu, s výjimkou neidentifikovatelného klienta a klienta ve zprostředkovaném kontaktu. Identifikovaný klient může být neanonymní, částečně či zcela anonymní.
Neidentifikovatelný klient (Anonym)	Klienti programu/zařízení, které v evidenci klientů a poskytovaných služeb nelze vzájemně odlišit. Tato situace se týká zejména velkých nízkoprahových programů.
Klient ve zprostředkovaném kontaktu	Jedná se o klienty, kteří nejsou v přímém kontaktu se zařízením/programem, ale jsou jim zprostředkovány některé služby. Jedná se zejména o osoby v dosahu „peer pracovníků“ programu, typicky v rámci vrstevnického výměnného programu
Kliento setkání	Ukazatel, který vyjadřuje počet osob, kterým byly v rámci jednoho setkání poskytnuty služby / výkony. Počet kliento setkání rovná se počet setkání krát počet osob na setkání. (Dříve kontakt.)
Pracovník	Každá fyzická osoba s odpovídající kvalifikací, která vykonává v zařízení práci a je smluvně vázána k zařízení.
Přímá práce	Přímá práce ve vztahu ke klientovi adiktologické služby je služba poskytovaná osobně klientovi, a to buď face-to-face nebo prostřednictvím analogových či digitálních technologií. Podstatou přímé práce je komunikace přímo s klientem při poskytování služby. Součástí přímé práce s klientem je i čas strávený záznamem do dokumentace klienta.
Nepřímá práce	Nepřímá práce je definována jako činnost, při které nedochází ke komunikaci s klientem, ať už osobně nebo prostřednictvím analogových nebo digitálních technologií. Nepřímá práce zahrnuje jak výkony nepřímé práce (tzn. výkon poskytovaný klientovi bez jeho účasti, monitoring terénu, psaní zprávy o klientovi), tak další související odbornou a administrativní činnost, která nemá charakter výkonu (např. intervize, supervize, odborná administrativa apod.)
První kontakt	První návštěva klienta v zařízení/programu či první interakce s klientem v terénu. Součástí prvního kontaktu je poskytnutí základních informací o zařízení/programu a o službách, které nabízí. Klient využije některou z nabízených služeb. Nejedná se o výkon, pouze o „příznak“ výkonu: např. výkon kontaktní práce byl zároveň prvním kontaktem s klientem.

Setkání	Situace, při které dochází k interakci (osobně či prostřednictvím technologií /telefonu/ písemně) mezi klientem a pracovníkem programu za účelem nabídky či poskytnutí služby / výkonů. V rámci jednoho setkání s klientem / klienty může být poskytnuto více výkonů, vždy je však poskytnut minimálně jeden výkon
Standarty odborné způsobilosti pro zařízení a programy poskytující adiktologické odborné služby (Standarty služeb pro uživatele drog, závislé a patologické hráče)	Zkráceně Standarty odborné způsobilosti. Soubor kritérií, která jsou předpokladem záruky kvality adiktologických služeb. Vymezují personální, procedurální a provozní požadavky pro jednotlivé typy adiktologických služeb. Jsou součástí systému Certifikací odborné způsobilosti služeb pro uživatele drog, závislé a patologické hráče.
Typy (modality) adiktologických služeb	Jsou zakotveny ve Standardech odborné způsobilosti. Ke konci roku 2015 byly definovány následující typy adiktologických služeb: detoxifikace, terénní programy, kontaktní a poradenské služby, ambulantní léčba, ambulantní stacionární péče, krátkodobá a střednědobá lůžková léčba, rezidenční péče v terapeutických komunitách, doléčovací programy, substituční léčba, adiktologické služby ve vězení a následná po-výstupní péče. V rámci standardů MŠMT pak programy primární prevence.
Vrstevník (peer)	Osoba v přibližně shodném postavení (podle různého klíče – např. podle věku či socio-ekonomického statutu); bývá nositelem důležitých preventivních informací, které ve vhodné formě předává svému okolí.
Výkon	Časově ohraničená jednotka práce s klientem, jež je definována prostřednictvím pěti základních kritérií. Kromě časového rozlišení se jedná o popis procedury (co je klientovi poskytováno), popis požadavků na odbornost provádějící osoby, popis minimálních materiálních požadavků na provedení výkonu a popis místa, kde smí být výkon prováděn (stanovení minimálních požadavků na prostorové nároky potřebné k provedení výkonu). Výkon může být poskytován klientovi osobně v zařízení, osobně v terénu, po telefonu či internetu anebo písemně. V této publikaci uvádíme u každého výkonu dvě z těchto kritérií: časové rozlišení a popis procedury. Požadavek na odbornost provádějící osoby, popis minimálních materiálních požadavků na provedení výkonu a popis místa, kde smí být výkon prováděn, stanovují jiné právní předpisy, event. standarty odborné způsobilosti, a proto nejsou zahrnuty v popisech jednotlivých výkonů v této příručce.
Výkon provozní	Jednotka intervence poskytované cílové skupině, resp. ve prospěch cílové skupiny. Časová dotace provozního výkonu odpovídá času reálně strávenému realizací dané intervence. V rámci jednoho provozního výkonu může být poskytnuto více standardních výkonů (více viz Metodika vykazování)
Výkon standardní	Jednotka práce s klientem s pevně danou časovou dotací – viz Výkon. Na rozdíl od provozního výkonu má standardní výkon pevně danou časovou dotací. Provozní výkony se ve výstupech přepočítávají na výkony standardní (více viz Metodika vykazování)
Počet klientodnů	Počet dnů, ve kterých měl klient kontakt se zařízením. Nemusí se rovnat počtu kontaktů, protože některý den mohl mít klient se zařízením více kontaktů.
Počet lůžkodnů	Počet dnů pobytu klienta v rezidenční službě.

4 Metodika vykazování výkonů – evidence přímé práce ve výkaznictví adiktologických služeb

Přímá práce

Přímá práce ve vztahu ke klientovi adiktologické služby je služba poskytovaná osobně klientovi, a to buď face-to-face nebo prostřednictvím analogových či digitálních technologií. Podstatou přímé práce je **komunikace přímo s klientem při poskytování služby**.

Součástí přímé práce s klientem je i čas strávený záznamem do dokumentace klienta.

4.1 Osoby

4.1.1 Evidence neanonymních osob

Za identifikovaného klienta považujeme uživatele adiktologické služby, resp. jakoukoliv osobu z cílové skupiny, která v daném období využila některou z nabízených služeb programu. Každé takové osobě vedeme ve výkaznictví složku, ve které jsou zaznamenány všechny výkony realizované v její prospěch.

Osoby je možné ve výkaznictví evidovat pod ID kódem adiktologických služeb.

Sestavení ID kódu klienta

ID kód klienta je složený z 10 znaků. První tři písmena křestního jména matky, dvě číslice udávající den narození klienta, první tři písmena křestního jména klienta a dvě číslice udávající měsíc narození klienta.

Příklad 1:

Klient Tomáš narozený 7. 8. 1979, jehož matka se jmenuje Ludmila, má kód: LUD07TOM08.

Uživatelé NL vs. ne uživatelé NL

Některé programy pracují také s klienty, kteří nejsou uživateli NL, resp. nevykazují jiné závislostní chování, ale přesto se jedná o identifikované klienty programu (např. osoby živící se prostitucí, osoby bez přístřeší, jiné osoby ohrožené sociálním vyloučením...). Takové osoby vykazujeme jako identifikovaného klienta, ale bez uvedení primární drogy / závislostního chování, tzn. patří do stejné kategorie jako osoby blízké.

4.1.2 Evidence „anonymních“ osob v dlouhodobé spolupráci

V případě, kdy si klient přeje zůstat v (alespoň částečné) anonymitě, ale je s námi v dlouhodobé spolupráci, vedeme klienta pod „anonymizačním“ kódem nebo „nickem“, na který vykazujeme výkony poskytnuté v jeho prospěch.

Tyto klienty v evidenci služby tedy od sebe můžeme vzájemně odlišit (na rozdíl od neidentifikovatelných klientů – viz níže), tzn. jedná se o identifikované klienty, ve výkaznictví jde o unikátní osoby.

Vzhledem k tomu, že však neznáme identifikační údaje klienta (nebo jejich část), je možné klientovi přiřadit pouze číselný kód, event. přezdívkou (nick).

Kromě toho, že do karty nevyplňujeme všechny, resp. některé identifikační údaje, pracujeme se složkou klienta zcela stejně jako s kartami neanonymních klientů – tzn. je zde zcela totožné vykazování výkonů.

Příklad 1:

Klient na chatu využívá individuálního poradenství po internetu pod nickem.

Příklad 2:

Klient dochází na poradenství do kontaktního centra, nechce sdělit jméno či další identifikační údaje, je mu přidělen pořadový kód, pod kterým služby čerpá, nemá vyplněný in-come, nevykazuje se do NRLUD, má však svoji "složku", vlastní evidenci.

4.1.3 Evidence neidentifikovatelných klientů – agregované výkony

Protože v adiktologické praxi zejm. velkých nízkoprahových programů není reálné zakládat kartu / složku každé osobě, se kterou se dostaneme do kontaktu, umožňuje výkaznictví evidenci výkonů poskytnutých anonymním, tzv. neidentifikovatelným klientům formou tzv. agregovaných výkonů. Jedná se o výkony, které se vykazují na „virtuální“ osobu typu Anonym.

V případě neidentifikovatelných klientů jsme tedy schopni ve výkaznictví přesně spočítat počet realizovaných výkonů a jejich trvání, ale již ne osob, jejichž počet můžeme pouze odhadnout. Neidentifikovatelné klienty není možné v evidenci poskytovaných služeb od sebe vzájemně odlišit.

Obecně doporučujeme využívat tuto možnost pouze u klientů, kteří nejsou v dlouhodobé spolupráci, tzn. nelze jim založit vlastní, byť anonymizovanou, složku.

Příklad 1:

Typickým neidentifikovatelným klientem je klient, který má se službou jednorázový kontakt a neposkytne informace o své osobě, ale také např. klient, který jednorázově využije anonymní telefonickou / internetovou poradnu apod.

4.1.4 Evidence dalších osob (ne-klientů)

Výkaznictví adiktologických služeb umožňuje též evidenci výkonů realizovaných ve prospěch klienta bez jeho účasti v zastoupení jinou osobou, ale pokud tato osoba není cílovou skupinou programu (tzn. nejedná se např. o osobu blízkou klienta, která do cílové skupiny spadá, ale např. o zástupce instituce, zaměstnavatele klienta, ošetřujícího lékaře klienta apod.), pak tyto osoby nevedeme v evidenci jako unikátní subjekty, ale výkazy se zadávají do karty klienta, v jehož prospěch jednáme, event. agregovaně, pokud jde o jednání o anonymním klientovi, resp. klientovi, který dosud není se službou v kontaktu.

Příklad 1:

Jednání s pracovníkem Probační a mediační služby o klientovi v rámci koordinace péče se zaznamená jako výkon Individuální práce (např. sociálně právní poradenství) pod kódem daného klienta uvedeme, že výkon proběhl bez přítomnosti klienta.

Příklad 2:

Jednání s pracovníkem jiného adiktologického programu o anonymním klientovi, využívajícím HR služby (např. v rámci referování do služby) – zaznamená se jako výkon Individuální práce (např. sociálně právní poradenství) pod kódem Anonym.

4.1.5 Rozlišení nových klientů (prvokontaktů) od klientů stávajících

„Noví klienti“ (první kontakty) jsou všichni klienti, kteří v daném časovém období zahájili léčbu v daném zařízení, resp. měli první kontakt v daném zařízení. Nepatří sem klienti, kteří v daném období zahájili léčbu v zařízení, ale se zařízením byli již v minulosti v kontaktu.

První kontakt klienta se zařízením se počítá absolutně, tzn. každý klient může mít se zařízením pouze jeden první kontakt (ne např. první kontakt v každém roce).

První kontakt není výkon. V rámci prvního kontaktu realizujeme nějaký výkon, obvykle proběhne vstupní zhodnocení stavu klienta (pokud to stav klienta umožňuje), případně jiný výkon, např. krizová intervence, kontaktní práce apod.

4.1.6 Sčítání počtu osob / klientů ve službě

Každého klienta (osobu) počítáme v souhrnné statistice pouze 1x za rok, bez ohledu na to, kolik mu bylo poskytnuto výkonů či setkání.

Tzn. celkový počet (neanonymních) osob rovná se počtu unikátních kódů („rodných čísel“) osob, které měly v daném roce alespoň jeden kontakt se službou.

4.1.7 Odhad počtu neidentifikovatelných klientů ve službě

V praxi nízkoprahových adiktologických služeb funguje úzus, kterým je prováděn odhad počtu neidentifikovatelných osob využívajících program. Tento úzus lze považovat za doporučený postup při výpočtu počtu osob – neidentifikovatelných klientů:

Program si zvolí 2 týdny v roce (každý rok shodné), kdy přesně počítá počty klientů s kódem vs bez kódu. Z těchto dvou čísel se vypočítá procentuální podíl klientů s kódem vs. bez kódu.

Při tvorbě ročních statistických výkazů pak dle tohoto koeficientu dopočítáme z počtu klientů s kódem v daném roce i počet neidentifikovatelných klientů.

4.2 Výkony – evidence výkonů přímé práce s klientem

4.2.1 Individuální výkony

4.2.1.1 Identifikovaný klient

Výkony se vykazují v reálné časové dotaci na konkrétního klienta, jemuž byl výkon poskytnut.

Příklad 1:

Sociální poradenství s klientem realizované v prostorách zařízení v délce 80 min. se vykáže následovně:

Kód ALE01MIC08: 1 výkon individuální práce (event. specifikace: sociálně právní poradenství) / způsob poskytování: osobně v zařízení / časová dotace: 80 min. / 1 klient / 1 pracovník / 1 klientosestání.

Příklad 2:

Sociální poradenství poskytované klientovi v jeho přirozeném prostředí:

Kód ALE01MIC08: 1 výkon individuální práce (event. specifikace: sociálně právní poradenství) / způsob poskytování: osobně v terénu / časová dotace 90 min. / 1 klient / 1 pracovník (event. 2 pracovníci) / 1 klientosestání.

Příklad 3:

Poradenství ve webové poradně anonymní osobě, která je však v dlouhodobém systematickém kontaktu:

Kód NCC01NCC01: 1 výkon individuální práce (event. specifikace: individuální poradenství) / časová dotace: 35 min. / 1 klient / 1 pracovník / 1 klientosestání.

Výkony ve prospěch ID klienta bez jeho účasti

Výkony se vykazují na kód / jméno klienta, v jehož prospěch jednáme. U výkonu označíme, že klient nebyl přítomen, event. lze doplnit osoby, které se výkonu účastnily.

4.2.1.2 Neidentifikovatelný klient

Výkony se vykazují agregovaně na 1 virtuální „osobu“ – tzv. klient Anonym.

Příklad 1:

Zodpovězení dotazu ve webové poradně s anonymní osobou.

Klient „Anonym“: 1 výkon individuální práce (event. specifikace individuální poradenství) / způsob poskytování: po internetu / časová dotace: 20 min. / 1 klient / 1 pracovník / 1 klientosestkání.

4.2.2 Skupinové výkony

4.2.2.1 Výkony realizované pro skupinu ID klientů

V případě, že realizujeme výkon se skupinou klientů, stále se jedná pouze o jeden výkon v dané časové dotaci, nikoli o např. 10 výkonů, pokud bylo klientů deset. Typicky se jedná o intervence ve formě skupinové terapie / poradenství, rodinné terapie / poradenství či různé komunitní aktivity apod.

Při vykazování se řídíme pravidlem, že každému klientovi zapíšeme do dokumentace realizovaný výkon, ale ve výkaznictví vykazujeme pouze 1 výkon.

V databázích pro výkaznictví bývá běžně softwarově řešeno zadáváním tzv. „skupinových“ výkonů, kdy má zařízení možnost si uživatelsky navolit skupinu klientů (např. „arteterapeutická skupina“, „rodina Novákových“ apod.) a na ni výkony zadává.

Příklad 1:

Skupinová psychoterapie pro skupinu 10 klientů realizovaná 2 pracovníky. Zaznamená se:

Skupina „Pondělí“ / 1 výkon Skupinová práce (event. specifikace skupinová psychoterapie) / časová dotace: 90 min. / 10 klientů / 2 pracovníci / 10 klientosestkání.

Příklad 2:

Rodinná terapie pro ID klienta za přítomnosti rodičů a 2 sourozenců:

Rodina ALE01MIC08: 1 výkon Práce s rodinou (event. specifikace rodinná terapie) / časová dotace 60 min. / 5 klientů / 2 pracovníci / 5 klientosestkání

Pozor: Časová dotace výkonu se nenásobí ani počtem klientů, ani počtem pracovníků, kteří výkon realizovali!

Pozor: V případě, kdy ve skupině klientů realizují s každým zvlášť výkon (např. kontaktní práce), zaznamenám 1 výkon v reálné časové dotaci každému klientovi.

4.2.2.2 Výkony realizované pro skupinu neidentifikovatelných klientů

U výkonů pro tzv. „anonymní“ skupiny nejsme schopni počítat osoby, jimž byl výkon poskytnut, zaznamenávají se tedy pouze výkony (dle stejného pravidla jako u klientů s kódem – viz výše) v reálné časové dotaci a klientosestkání.

4.3 Klientosestkání

Klientosestkání je ukazatel, který umožňuje **sledovat počty klientů, kterým byla daná intervence poskytnuta**. Protože u skupinových výkonů se započítává do celkového součtu každý výkon pouze 1x (viz výše), můžeme pouze díky ukazateli klientosestkání sledovat, kolik klientů bylo do realizace výkonu zahrnuto.

Výpočet počtu klientosestkání je jednoduchý: jedná se o **součin počtu setkání a počtu osob** na setkání. Během jednoho setkání s klientem / klienty je možno poskytnout více jednotlivých výkonů.

(Logicky u **individuálních výkonů bude počet klientosestkání vždy roven jedné.**)

Pozor: Počet klientosestkání se nepočítá z počtu výkonů, ale z počtu setkání! (1 setkání může zahrnovat více dílčích výkonů.)

Příklad 1:

Realizují výkon skupinová psychoterapie v časové dotaci 120 minut s 10 klienty.

Evidují 1x provozní výkon Práce se skupinou, časová dotace 120 min. / 10 klientů / 2 pracovníci.

Výstupy: 2 výkony Práce se skupinou (tzn. 2x výkon à 60 min.) / 10 klientosestkání (tzn. 1x setkání = skupina x 10 osob).

Příklad 2:

Klientovi je při jednom setkání v kontaktním centru poskytnut výkon Distribuce HR materiálu a Informační servis.

Evidují 1x výkon Výkony v oblasti HR / specifikace Distribuce HR materiálu, časová dotace 5 min. / 1 klient / 1 pracovník + 1x výkon Krátký rozhovor s klientem, časová dotace 10 min. / specifikace Informační servis / 1 klient / 1 pracovník.

Výstupy: 2 výkony, 1 klientosestkání (počet setkání=1 krát počet klientů = 1)

Pozor: Výpočet nelze provádět sumárně, tzn., neplatí, že celkový počet setkání krát celkový počet osob rovná se počet klientosestkání! **Počet klientosestkání je nutné vypočítat zvlášť za každé realizované setkání** (např. 1 setkání – 10 klientosestkání), Vzhledem k tomu, že např. na každém sezení rodinné terapie / skupinové psychoterapie apod. bude různý počet klientů, počty klientosestkání se budou lišit u každé z realizovaných intervencí.

4.4 Záznam do dokumentace klienta

Čas strávený záznamem výkonu do dokumentace klienta není součástí časové dotace poskytovaného výkonu, ale zaznamenává se zvlášť ve vazbě na konkrétní výkon.

Ve výkaznictví je doporučeno si čas strávený vedením dokumentace přednastavit spolu s uživatelskou časovou dotací (např. 30 min. výkon, 10 min. zápis). Standardně se očekává, že se čas strávený záznamem výkonu do dokumentace klienta pohybuje kolem 1/3 času, který byl věnován výkonu samotnému, tzn. např. u 30 minutových výkonů 10 minut, u 60 minutových výkonů 20 minut atp. Vzhledem ke specifikům různých modalit adiktologických služeb však není časová dotace pro zápis do dokumentace stanovena fixně.

Příklad 1:

Realizovali jsme výkon individuální poradenství v časové dotaci 60 minut. Následně jsme provedli zápis do dokumentace klienta. Ve výkaznictví zaznamenáme k danému klientovi výkon Individuální práce 60 minut + 20 minut.

4.5 Specifika vykazování programů primární prevence

4.5.1 Povinné specifikace výkonů primární prevence

V rámci programů primární prevence (dále PP) jsou povinné specifikace výkonů rozšířeny o druh PP (všeobecná PP, selektivní PP, indikovaná PP, vzdělávání) a dále o povinnou specifikaci tématu, na které byl program zaměřen (je možné uvést / kombinovat více témat na 1 program).

Témata preventivních programů (číselník):

1. Závislosti – alkohol
2. Závislosti – tabák
3. Závislosti – nelegální NL
4. Závislosti – nelátkové závislosti
5. Záškoláctví
6. Šikana / agresivita / kyberšikana

7. Rizikové sporty
8. Rizikové chování v dopravě
9. Rasismus a xenofobie
10. Sekty
11. Sexuální rizikové chování
12. Poruchy příjmu potravy
13. Problémy spojené se syndromem CAN
14. Prevence prekriminálního a kriminálního chování
15. Základní vzorce bezpečného chování napříč typy RCH
16. Právní vědomí napříč typy RCH

Specifikace tématu rozlišuje, jaké je **hlavní** téma / zaměření primárně preventivního programu. Program se může sekundárně dotýkat více témat, ale **uvádíme pouze hlavní téma**. V případě, kdy je program zaměřen na **více hlavních témat, uvádíme tato témata všechna**.

Příklad 1:

V plánu je preventivní program zaměřený na nelegální NL. Během diskuse se třídou se debata dostává též k tématu agresivity, šikany, záškoláctví, avšak není to primární zaměření bloku, pouze patří do kontextu. Ve výkaznictví uvedeme téma Nelegální NL.

Příklad 2:

V plánu je preventivní program, který se zaměřuje na prevenci zneužívání legálních NL – alkoholu a tabáku. V průběhu bloku se diskutuje též otázka záškoláctví, nelátkových závislostí, nelegálních NL, pouze však okrajově. Ve výkaznictví uvedeme téma: Závislosti – alkohol a Závislosti – tabák.

Specifikace tématu programu PP je u všech výkonů povinná.

4.5.2 Časová dotace výkonu v primární prevenci

Jedna hodina výkonu / **vyučovací hodina se vykazuje jako 60 min.**

Vycházíme z předpokladu, že 45 minut probíhá blok PP, ale i během přestávky jsou pracovníci ve třídě přítomni, nepracují tedy 45 min, ale 60 min. Do výkonu se **nezahrnuje administrativa** (např. psaní zprávy o bloku PP) **ani doprava** za klientem.

4.5.3 Specifikace cílové skupiny programu primární prevence

V rámci programů primární prevence se vykazují i výkony poskytnuté sekundární cílové skupině (učitelé, metodici, ale také lektori PP / peeri – vzdělávání).

Aby bylo možné vyhovět požadavkům MŠMT na rozdělení výkonů dle primární / sekundární cílové skupiny, **je třeba při vykazování výkonů rozlišovat, zda byl výkon realizován s dítětem, či s rodičem / učitelem / lektorem PP apod.**

4.5.4 Vykazování počtu osob na programu primární prevence

Zatímco vykazování počtu škol a tříd je jasné, u vykazování počtu dětí na programech se dosavadní praxe poskytovatelů rozcházela.

Počet dětí na programu se vykazuje tak, že zadáme **počet dětí z objednávky programu**, nezohledňujeme aktuálně nepřítomné děti.

5 Metodika vykazování výkonů – evidence nepřímé práce

5.1 Nepřímá práce

Nepřímá práce je definována jako činnost, při které **nedochází ke komunikaci s klientem, ať už osobně nebo prostřednictvím analogových nebo digitálních technologií**. Nepřímá práce zahrnuje jak výkony nepřímé práce (tzn. výkon poskytovaný klientovi bez jeho účasti, monitoring terénu, psaní zprávy o klientovi), tak další související odbornou a administrativní činnost, která nemá charakter výkonu (např. intervize, supervize, odborná administrativa apod.)

Nepřímá práce zahrnuje:

5.1.1 Výkon nepřímé práce

Patří sem **výkony poskytované klientovi bez jeho přímé účasti** a jsou pro ně tři reálné modelové situace.

Příklad 1:

Standardní výkony (č. 1–10) bez účasti klienta. Výkony jsou zaznamenávané stejně, jako kdyby byl klient přítomen, jen je v takovém případě počet klientosetkání roven nule.

Příklad 2:

Výkon č. 11, specifikace: monitoring. Monitoring terénu: vykazuje se ve výkonech s reálnou časovou dotací, ale neváže se na konkrétní osobu (ideální je vytvořit si pro tento typ výkonu jednu anonymní osobu), protože reálně není výkon žádné osobě z cílové skupiny přímo poskytován (reálná časová dotace v minutách / 0 klient / 1 pracovník / 0 klientosetkání).

Příklad 3:

Výkon č. 11, specifikace: zpráva pro klienta. Vyhotovení zprávy o průběhu léčby, resp. posudku klienta pro jinou instituci (typicky předávací / závěrečná zpráva o klientovi při předání do jiné péče, posudky klientů ve VTOS, zpráva o průběhu léčby pro soud apod): pod kódem konkrétního klienta zaznamenáme 1 výkon Nepřímá práce ve prospěch klienta (specifikace Zpráva) (reálná časová dotace v minutách / 1 klient / 1 pracovník / 0 klientosetkání).

5.1.2 Související odborná a administrativní činnost.

Související odborná a administrativní činnosti jsou činnosti nutné k zajištění a poskytování služby, které nejsou součástí výkonu poskytovaného konkrétnímu klientovi nebo ve prospěch konkrétního klienta. Tyto činnosti se neevidují jako výkon, ale pracoviště je může **zaznamenávat souhrnně ve výkaznictví v tabulce „Související odborná a administrativní činnost“**.

Patří sem např.:

- doba potřebná na cestu za klientem (pouze v případě služeb poskytovaných v terénu / VTOS / škole / přirozeném prostředí klienta),
- plánování služby pro klienta (např. kontaktování služeb návazné péče, metodická příprava skupinového programu, vyhledávání potřebných informací pro realizaci služby apod.),
- vkládání informací do evidenčního systému (evidence výkonů, zadávání dat do NRLUD / ÚZIS),

Pozn.: nepatří sem vedení dokumentace konkrétního klienta (vedení karty klienta), které se eviduje přímo k výkonu konkrétního klienta, tzn. jako součást přímé práce.

- zajištění podmínek pro program (dezinfekce a další hygienická opatření),

- spolupráce s odborníky (pracovní jednání zaměřená na spolupráci při realizaci konkrétní služby),
- klientské intervize/supervize,

Pozn.: případová konference se vykazuje jako výkon sociálně právního poradenství ke konkrétnímu řešenému klientovi (buď bez, či s účastí klienta)

- pohotovost / žurnální služba,
- síťování.

Nepatří sem:

- dovolená,
- reprezentace / PR organizace,
- vzdělávání pracovníků,
- provozní porady,
- schůzky a jednání, které nejsou přímo zaměřené na plánování či realizaci konkrétní služby,
- psaní průběžných, závěrečných, monitorovacích a dalších zpráv o činnosti služby / projektu,
- vedení administrativní agendy pro dotace / granty,
- drobné opravy a údržba zázemí služby.

6 Seznam použitých zkratk

RAS	projekt Systémová podpora rozvoje adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky
HR	harm reduction
TP	terénní programy
PP	primární prevence
IPP	indikovaná primární prevence
SPP	selektivní primární prevence
VPP	všeobecná primární prevence
RVKPP	Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
NL	návykové látky
RCH	rizikové chování

7 Zdroje

ÚŘAD VLÁDY. SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY. (2018) Seznam a definice výkonů v drogových službách, revize 1. 2. Dostupné z: [https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1656/824/Seznam a definice vykonu verze%201-2_2018-08-17_fin.pdf](https://www.drogy-info.cz/data/obj_files/1656/824/Seznam_a_definice_vykonu_verze%201-2_2018-08-17_fin.pdf).

ŠALOMOUN, JAN; ROUBALOVÁ, ALEXANDRA. (2019) *Manuál databáze UniData*. Dostupné z: https://drogovesluzby.cz/Manualy/UniData/UNIDATA_manual.pdf.

K problematice výkaznictví ve zdravotních službách:

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR. Vyhláška č. 134/1998 Sb., ze dne 2. června 1998, kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-134>.

K problematice výkaznictví v sociálních službách:

HAUK, RADOVAN. (2015) *Výkaznictví sociálních služeb – 1. hodnotící zpráva projektu Podpora procesů v sociálních službách*. Ministerstvo práce a sociálních věcí, Praha. Dostupné z: http://www.podporaprocessu.cz/wp-content/uploads/2013/01/Vykaznictvi-sociálních-sluzeb-1_hodnotící-zpráva.pdf.

http://www.podporaprocessu.cz/wp-content/uploads/2013/01/Vykaznictvi-sociálních-sluzeb-1_hodnotící-zpráva.pdf.

HAUK, RADOVAN. (2015) *Výkaznictví sociálních služeb – druhá hodnotící zpráva projektu Podpora procesů v sociálních službách*. Ministerstvo práce a sociálních věcí, Praha. Dostupné z: http://www.podporaprocessu.cz/wp-content/uploads/2013/01/Vykaznictvi-sociálních-sluzeb2_hodnotící-zpráva.pdf.

http://www.podporaprocessu.cz/wp-content/uploads/2013/01/Vykaznictvi-sociálních-sluzeb-2_hodnotící-zpráva.pdf.

MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY, ODBOR ZDRAVOTNICTVÍ, SOCIÁLNÍ PÉČE A PREVENCE. (2014) *Vymezení a upřesnění základních pojmů HMP v sociálních službách pro rok 2014–2015*. Dostupné z:

http://socialni.praha.eu/jnp/cz/komunitni_planovani/aktualne_v_oblasti_planovani_soc_sluzeb/index.html.

8 Často kladené otázky

Započítává se čas strávený zápisem z konzultace do časové dotace výkonu?

Čas strávený zápisem realizovaného výkonu do dokumentace klienta se nezapočítává do časové dotace výkonu, ale eviduje se zvlášť ve vazbě na konkrétní výkon.

Ve výkaznictví je doporučeno si čas strávený vedením dokumentace přednastavit spolu s uživatelskou časovou dotací (např. 30 min. samotný výkon, 10 min. zápis). Standardně se očekává, že se čas strávený záznamem výkonu do dokumentace klienta pohybuje kolem 1/3 času, který byl věnován výkonu samotnému, tzn. např. u 30 minutových výkonů 10 minut, u 60 minutových výkonů 20 minut atp. Vzhledem ke specifikům různých modalit adiktologických služeb však není časová dotace pro zápis do dokumentace stanovena fixně.

Příklad:

Realizovali jsme výkon individuální poradenství v časové dotaci 60 minut. Následně jsme provedli zápis do dokumentace klienta. Ve výkaznictví zaznameneáme k danému klientovi výkon Individuální práce s časovou dotací 60 minut +20 minut.

V seznamu výkonů nemohu najít výkon Socioterapie.

Výkon Socioterapie byl v proběhu revize výkonů zrušen pro nadbytečnost. Činnosti popisované dříve tímto typem výkonu lze přesněji popsat některým z nových výkonů.

Často poměrně hodně času v rámci case managementu věnujeme vyřizování záležitostí ve prospěch klienta s jinými institucemi (jako příklad uvedu včerejší hodinovou práci, kdy kolega kontaktoval starosty obcí ohledně sociálního bydlení, klient u toho nebyl). V současné době toto zapisujeme jako úkon potřebný pro přímou práci s klientem – jak toto zapisovat do Vašeho výkazu? Především mi jde o to, že nebyl žádný kontakt s klientem, ten byl předcházející den. Lze napsat pouze výkon bez kontaktu?

Výkon "Úkony potřebné pro přímou práci s klientem" byl v nové revizi výkonů zrušen, protože to byla kategorie, do které se často dávalo "vše, co se nevešlo jinam"... takže to byl výkon nesourodý a nic neříkající. Výkonu tohoto typu v rámci case managementu odpovídá výkon sociálně právní poradenství, tzn. vykážete Individuální práce / specifikace (nepovinná) sociálně právní poradenství, způsob provedení telefonicky, počet klientů 0. Nebo tedy pouze individuální práce, způsob provedení telefon, počet klientů 0.

Výkon by bylo možné také zaznamenat jako Krátký rozhovor s klientem (posoudit dle délky, rozsahu – zde obsažen např. informační servis...)

Poznámka k evidenci nepřímé práce: V rámci revize výkaznictví došlo ke zpřesnění definice nepřímé práce a její evidence – podrobně viz kapitola Metodika vykazování výkonů.

Jak vykazovat nepřímou sociální práci pro klienty ve VTOS? Pro klienty ve VTOS dohledáváme a ověřujeme potřebné informace. Přímou ve věznici nemáme přístup k www ani telefonu. Pokud klient potřebuje informace (např. o možnostech bydlení, léčebné nebo sociální službě v místě plánovaného návratu apod.), na konzultaci si to poznamenáme. Potom to v kanceláři dohledáme a telefonicky ověříme. Následně to klientovi posíláme korespondenčně (kontakt + komentář) a nebo s tím pracujeme v následující osobní konzultaci. Do kterého výkonu spadá to dohledávání a ověřování?

Vzhledem k tomu, že činnosti, které popisujete, jsou součástí sociálního poradenství poskytovaného klientovi ve VTOS, zaznamenejte výkon jako sociálně právní poradenství bez účasti klienta – resp. stačí vykázet jako výkon INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE – specifikace je nepovinná (sociálně právní poradenství) – počet klientů 0 – způsob provedení: internet / telefon / písemně. Aktivitu rozdělte na jednotlivé výkony dle převažujícího způsobu provedení, tzn. vyhledávání kontaktů na internetu – označte jako výkon realizovaný po internetu, telefonické vyřizování / ověřování informací uveďte jako separátní výkon realizovaný telefonicky, sepsání informací pro klienta označte jako výkon realizovaný písemně.

Př. Nepřímou sociální práci jste realizovali 2 hodiny, z toho 45 min. jste vyhledávali informace na internetu, 20 minut jste telefonovali, 25 minut jste sepisovali informační dopis pro klienta.

Zaznamenáte:

- 1x výkon INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE / specifikace (nepovinná) sociálně právní poradenství / počet klientů 0 / časová dotace 45 minut / způsob provedení: internet
- 1x výkon INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE / specifikace (nepovinná) sociálně právní poradenství / počet klientů 0 / časová dotace 20 minut / způsob provedení: telefon
- 1x výkon INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE / specifikace (nepovinná) sociálně právní poradenství / počet klientů 0 / časová dotace 25 minut / způsob provedení: písemně

Jak vykazovat edukativní a nácvikové činnosti při individuální práci s klientem v povýstupní péči (VTOS)? U některých klientů po výstupu z vězení je deficit v dovednostech k trávení volného času, psychohygieně a kontaktu s druhými lidmi. Rádi bychom je v tom podpořili např. formou společného běhu/cvičením s terapeutem apod. s postupným pokusem o navázání klienta na existující zájmové skupiny. Nechceme to dělat formou skupinové práce, při které se opět sdruží lidé s trestní a adiktologickou anamnézou. Jak je možné vykázt tuto práci v individuální formě?

Tyto činnosti doporučujeme vykazovat jako výkon INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE / specifikace (nepovinná) edukativní a nácvikové činnosti.

Jak vykazovat další typy sociálně materiální pomoci? Potřebným klientům během uvěznění poskytujeme sociálně materiální pomoc (např. poštovní známky a obálky pro korespondenci s rodinou) a klientům po výstupu z vězení pomáháme s úhradou některých důležitých nákladů (bydlení, doprava, lékařská prohlídka a výpis ze zdravotnické dokumentace apod.). Jak to vykázt?

Poskytnutí materiální pomoci formou finančního příspěvku není výkon. Naopak rozhovor s klientem o možnostech poskytnutí různých forem materiální pomoci (čerpání příspěvků apod.) výkon je, protože se na rozdíl od finančního příspěvku samotného jedná o činnost.

Podobně jako u výkonů v oblasti harm reduction je výkon potravinový servis, ale jedná se o proceduru, nikoli o vykázení hodnoty vydaných potravin atd.

Ve zmiňovaném příkladu doporučujeme vykázt sociálně právní poradenství pro popis práce s klientem na plánování finanční pomoci.

Jak vykážu přípravu metadonu, resp. jeho nadávkování domů? Pro některé jsou to 2 lahvičky týdně, pro některé 6...Je tato příprava výkon ve smyslu farmakoterapie?

Příprava metadonu patří do výkonu Farmakoterapie. Definice výkonu: „Zahrnuje rychlé zhodnocení stavu klienta, preskripci, přípravu, podání či vydání substitučního preparátu (metadon nebo buprenorfin, buprenorfin/naloxon); podání / vydání jiné medikace (např. disulfiram, antidepresiva, antipsychotika, anxiolytika, stabilizátor nálady a jiné).“

U farmakoterapie včetně alkotestů je myslím nešikovné chtít přesnou časovou dotaci, lépe by se to řešilo paušálem, měřit to nestíháme.

Doporučujeme nastavit si časový paušál na farmakoterapii / za osobu / den a tento paušál jen „čárkovat“, časovou dotaci upravovat pak jedině tehdy, pokud se v nějakém konkrétním případě výkon výrazně protáhne, resp. zkrátí.

Nevím, zda to chápu správně, ale u toxikologií je 1x odběr moči a následně děláme z této jedné moče testů vždy více. Jak to počítat časově? 5min odběr a každý den také x 5?

Doporučujeme nastavit si časový paušál na odběr / test za osobu / den a tento paušál jen „čárkovat“, časovou dotaci upravovat pak jedině tehdy, pokud se v nějakém konkrétním případě výkon výrazně protáhne, resp. zkrátí.

Kam mohu zařadit měření tělesné teploty?

Zaznamenejte jako výkon Testování (resp. jeho specifikaci). Pokud je měření teploty součástí základního zdravotního ošetření, tak vykazujte jako toto.

Neproběhlé výkony se nevykazují?

Neproběhlé výkony se nevykazují. Resp. v případě, kdy je pracoviště potřebuje evidovat pro svoje interní účely (plánování, kapacita...), bude možné je v evidenčním softwaru RVKPP zaznamenávat.

Kam mám vykazovat cesty do věznic?

Cesta za klientem (do terénu / do vězení atp.) se nevykazuje jako součást výkonu, v novém SW se však počítá se záznamem času stráveného dopravou za klientem zvlášť (mimo výkony). „Dopravu za klientem“ mohou vykazovat služby poskytované v terénu, v přirozeném prostředí klienta, ve VTOS či ve školských zařízeních. U služeb poskytovaných ve VTOS je možné zahrnout i čas strávený vstupní prohlídkou ve VTOS.

Mám dotaz ohledně vykazování výkonu – Adiktologická terapie individuální a Adiktologická terapie rodinná. Je to výkon zdravotnický, tzn., že si ho může vykázat pouze zařízení, které má smlouvu s pojišťovnou?

Kvalifikace a pravidla vykazování zdravotních výkonů (včetně adiktologických) řeší zdravotnická legislativa, kterou je každé registrované zdravotnické zařízení povinno se řídit (včetně pravidel pro vykazování výkonů) bez ohledu na to, zda je smluvním partnerem zdravotních pojišťoven, či není. Smlouva se ZP mění pouze to, zda je výkon hrazen ze ZP, nebo přímo klientem/pacientem, event. z grantů atp. Tzn. pokud adiktolog bez odborného dohledu v registrovaném ZZ s odb. adiktologie poskytuje zdravotní služby, měl by postupovat dle výše uvedených předpisů a ve zdravotnické dokumentaci uvádět výkony dle platné vyhlášky.

Co se týká vykazování zdravotních adiktologických výkonů směrem k RVKPP (pro zdravotnická zařízení, která čerpají dotace):

Pro vykazování využijte sadu výkonů definovanou RVKPP, která zastřešuje všechny výkony všech typů adiktologických odborných služeb nadřezorně, aby se ve výkaznictví mohly zobrazit výkony zdravotní / sociální / adiktologické...

Adiktologická terapie individuální / rodinná je v systému výkaznictví RVKPP pouze specifikace výkonu, nikoli samotný výkon.

Tzn. ve směru k RVKPP vykazujete Individuální práce (nepovinně můžete uvést specifikaci adiktologická terapie individuální), resp. Práce s rodinou (opět nepovinně uvedete adiktologická terapie rodinná).

Při toxikologickém testování se vyazuje výkon „odběry biologického materiálu“ i „orientační test z moči“, nebo pouze „orientační test z moči“?

Při realizaci orientačního testu z moči vykazujeme pouze tento výkon, odběr biologického materiálu je jeho součástí (viz definice této specifikace výkonu). V rámci jednoho výkonu je možné realizovat i více testů na více infekčních nemocí. Naopak výkon Odběry biologického materiálu vykazujeme pouze tehdy, pokud vyšetření moči, krve apod. probíhá mimo pracoviště, tzn. test není realizován na místě (viz definice této specifikace výkonu).

Bude v nových výkonech možné zapisovat nepřímé výkony ve prospěch klienta? Na příklad volání do návazné služby, instituce a zjišťování kapacity apod.? (Tyto činnosti t. č. vedeme jako Úkony potřebné pro zajištění práce s klientem)

Výkon Úkony potřebné pro zajištění práce s klientem byl zrušen a vykazování nepřímé práce bylo při revizi zpřesněno (viz kapitola Metodika evidence nepřímé práce).

Nepřímá práce, která má charakter výkonu (tzn. výkon poskytovaný klientovi bez jeho účasti, monitoring terénu, psaní zprávy o klientovi), se eviduje jako některý z výkonů (č. 1–11) bez účasti klienta.

Další související odbornou a administrativní činnost, která nemá charakter výkonu (např. intervize, supervize, odborná administrativa, síťování apod.), je možné zaznamenávat souhrnně (tzn. bez vazby na konkrétního klienta) v tabulce Související odborná a administrativní činnost.

Korespondenční práce – nerozumím, kdy je korespondence krátkým rozhovorem a kdy individuální práci.

Zde je třeba se rozhodovat podle rozsahu i obsahu daného výkonu – např. pokud se jedná o poradenskou intervenci, časová dotace výkonu cca odpovídá doporučené časové dotaci Individuální práce, vedeme korespondenční práci jako Individuální práci realizovanou písemnou formou.

V případě, kdy např. klientovi pouze zasíláte informace, výkon obsahově odpovídá spíše informačnímu servisu a evidujete jej jako Krátký rozhovor s klientem realizovaný písemnou formou.

Kam zařadit telefonáty klientů, kteří se pouze objednávají na konzultaci?

Pouhé objednání na konzultaci není výkon, tzn. že takový telefonát v rámci výkaznictví neevidujeme.

Jak zaznamenat výkon skupinové práce ve věznici, když výkon realizovali 2 pracovníci / lektoři. Započítává se do výkonu kromě reálné doby výkonu také příprava skupiny a následná reflexe lektorů, když strávený čas přesahuje 120 minut?

Časová dotace výkonu se nenásobí ani počtem klientů, ani počtem pracovníků, kteří výkon realizovali (viz metodika vykazování SaD – vykazování skupinových výkonů). Pokud má skupina 120 minut, vykazujeme časovou dotaci 120 minut bez ohledu na to, jestli skupinu vedl jeden, nebo dva pracovníci. Tzn. nemění se nic ve srovnání se stávající praxí vykazování před revizí. Software RVKPP však umožňuje zadávat počet pracovníků, kteří výkon realizovali, a v uživatelských výstupech je možné získat event. celkový čas strávený realizací výkonů se zohledněním počtu zapojených pracovníků.

Výkony se z důvodu větší flexibility pro různé typy služeb vykazují v reálné časové dotaci (viz metodika vykazování SaD), tzn. pokud časová dotace výkonu skupinového poradenství je ve vašem zařízení delší než 120 minut, např. 150 minut, vykážete jako jeden výkon 150 min. a následně ve statistických výstupech celkovou časovou dotaci všech výkonů přepočítáte na „standardní výkony“, tzn. v případě, kdy poskytnete 5 výkonů po 150 minutách, ve výstupech se zobrazí, že jste poskytli celkem 6,25 „standardních“ výkonů skupinové práce. Tzn. nemění se nic ve srovnání se stávající praxí vykazování před revizí. Software RVKPP tento přepočet ve výstupech provede automaticky.

Jak vykázat aktivity denního stacionáře, jako je např. vaření klientů, úklid, společný oběd s pracovníky, žurnální služba, porada s šéfem klientů na 15 minut, řízená skupinová relaxace na 30 minut, rituály – přestupové i závěrečný? Jak vykázat rychlé kontakty s klienty mezi aktivitami – krátké pohovory cca 15–20 minut, kdy nejde pouze o „povídání si“?

Ne všechny denní aktivity v pobytových / stacionárních službách se evidují jako výkony. Z podstaty služby je jasné, že klienti participují na řadě činností ve službě, nejedná se však o adiktologické výkony. Ze zmíněných aktivit je jako výkon možné evidovat poradu se šéfem klientů jako individuální práci / event. krátký rozhovor s klientem (dle rozsahu / obsahu – viz definice), řízenou relaxaci a rituály (přestupové / závěrečný) jako skupinovou práci (viz definice – nejsou zde pouze terapeutické či poradenské konzultace), rychlé kontakty s klienty mezi aktivitami, které nejsou pouhým „popovídáním“, doporučujeme evidovat jako krátký rozhovor s klientem.

Naopak vaření klientů, úklid či společný oběd klientů s pracovníky se jako výkony neevidují, z podstaty služby patří k opakujícím se každodenním aktivitám, s nimiž se u dané služby počítá.

Co se týká žurnální služby, tu bude možné evidovat v kapitole Související odborná a administrativní činnost (nejde o výkony ale další odborné administrativní či provozní aktivity ve prospěch klienta).

Jak se vykazuje podání stravy v terapeutické komunitě?

Podání stravy se jako výkon nevykazuje. Tato činnost spadá mezi další administrativní / odborné / provozní činnosti, které adiktologické služby vykonávají, ale nepopisují se formou výkonů, tyto činnosti je možné ve výkaznictví evidovat ve zvláštní agendě.

V rámci jakého výkonu lze vykazovat jednání se zájemcem o danou službu, např. v našich pobytových službách je komunikace se zájemci o službu poměrně častá a činí i několik hodin týdně?

Z hlediska RVKPP je zájemce o léčbu v TK (nebo i v jiném adiktologickém programu) klientem služby – patří do cílové skupiny (zde je trochu rozpor s pojetím MPSV), a výkony mu tedy vykazujeme úplně stejným způsobem jako jakémukoli jinému klientovi, pouze s tím rozdílem, že (zřejmě většinou) se jedná o anonymního klienta, tzn. nejspíše se bude vykazovat jako agregovaný výkon.

Tzn. v tomto případě je možné vybírat z celé nabídky výkonů dle rozsahu a charakteru poskytnuté služby – může jít o krátký rozhovor (kontaktní práce), event. individuální práci (nejspíše korespondenční práce nebo sociálně právní poradenství písemně / přes internet, event. o vstupní zhodnocení stavu klienta...)

Vzhledem k tomu, že v definici Vstupního zhodnocení stavu klienta je v SaD uvedeno, že může být realizováno ve více setkáních s klientem, není event. problém, pokud by se vykazalo nejprve při vyhodnocování žádosti o léčbu (písemný kontakt) a následně i při následném osobním setkání s klientem... (Navíc písemný kontakt bude nejspíše vykázán agregovaně a až osobní kontakt bude navázán na konkrétního klienta.

Řešíme zátěžové výjezdy, které máme většinou v délce jednoho týdne. V jaké časové dotaci si tento typ aktivity vykazovat? Dle nového Seznamu a definic výkonů je v rámci výkonu Zážitkové programy doporučení minimální časová dotace 60 min. Pokud tedy máme výjezd v délce trvání 5 dní, lze započítat 24 hodin/den?

Za výkon při zátěžových akcích jsou započítány jen hodiny, tedy 60minutové výkony, kdy je skutečně pracovníkem služby klientovi nějaká služba poskytována. Pokud 8 hodin klient spí, byt' společně v terénu, nejde o přímou práci s klientem služby. Tzn. doporučujeme odhadnout, kolik z 24 hodin na zátěžovém výjezdu/terapii dobrodružstvím byl skutečně klientům pracovník přímo k dispozici

Rádi bychom do výkonů vykazovali i naše odborné týmové vzdělávání, pokud je to možné. Byli jsme zvyklí vykazovat výkon "Vzdělávání odborníků primární prevence" nebo „Vzdělávání peer aktivistů“, avšak v aktuálním Seznamu a definici výkonů tyto výkony chybí. V našem případě se jedná o vzdělávání lektorů primární prevence.

Pokud se jedná o vzdělávání lektorů, tzn. externistů, které kmenový tým metodicky vede a vzdělává, koordinuje atp., je možné tyto aktivity vykazat jako výkon Práce se skupinou; specifikace Vzdělávání v rámci primární prevence, resp. jako výkon Individuální práce; specifikace Vzdělávání v rámci primární prevence (v případě individuálních konzultací s lektory).

Jinak obecně definice vymezuje Vzdělávání v rámci primární prevence tak, že se nejedná o aktivity „kmenového týmu“ programu, tzn. nezahrnuje interní vzdělávání týmu, které je event. možno evidovat souhrnně v tabulce Související odborná a administrativní činnost (nejedná se o výkony).

Mám poznámku ohledně přepočtu výkonů Hygienický servis 20 min na Výkony v oblasti HR 5 min. Např. praní prádla mám zadávat jako hlavní výkon Hygienický servis (s časovou dotací 20 minut), nebo rovnou jako Praní prádla (časová dotace 5 minut)?

Hlavní zásada je upravit si časové dotace v používaném SW na uživatelské, tzn. u všech vykazovaných výkonů – hlavních výkonů i specifikací – mít nastavenou časovou dotaci platnou pro dané zařízení. Tím je zajištěno, že bude daná intervence vykázána v reálné časové dotaci a SW si ji následně na standardní časovou dotaci „přepočítá“.

Co se týká otázky, zda vykazovat hlavní výkon se specifikací, nebo pouze specifikaci – obojí je správně, důležité je ale uvědomit si, že pokud vykazují pouze specifikaci (např. uvedené Praní prádla) v časové dotaci 5 minut, zobrazí se ve výstupu pod hlavním výkonem Hygienický servis jako 0,25 výkonu (standardní jednotka u tohoto výkonu je 20 min.).

Chtěl bych požádat o vyjádření / upřesnění k vyplňování tabulky č. 3 Závěrečné zprávy RVKPP. Jde o poslední 2 řádky. Nejsem si jist, jestli do těchto kolonek započítávat i Výkony nepřímé práce.

Výkony nepřímé práce do celkového času být započítány mají, tzn. patří sem i monitoring, který není poskytován ve vazbě na konkrétního klienta (zatímco zprávy jsou vždy vykazovány ve vazbě na konkrétního klienta).

Obracím se na Vás s dotazem ohledně Seznamu a definic výkonů adiktologických odborných služeb. V našem zařízení poskytujeme 1x týdně klientům možnost volnočasových aktivit, kdy s klienty např. vaříme či podnikáme sportovní aktivity. V definicích u výkonu Klubové a volnočasové programy (pod Zážitkovými programy) je negativní vymezení výkonu, že se ho musí účastnit min. 2 osoby. Vzhledem k tomu, že nabízíme službu na menším městě, se nám stává, že občas na aktivitu dorazí pouze 1 klient, ale i přes to se aktivity zúčastní a výkon je mu poskytnut. Ráda bych se zeptala, zda je možnost, jak tedy tento výkon vykázat i pro jednoho klienta, nebo je to myšlené tak, že pro jednoho by se aktivita neměla nabízet?

V definici tohoto výkonu (Klubové a volnočasové aktivity) je uvedeno mj: "Jedná se o strukturované programy využívající společenství lidí a jejich společnou aktivitu ke zlepšení komunikačních a dalších sociálních dovedností. Klient má možnost v rámci těchto aktivit reflektovat své chování a prožívání." Tzn. pokud je nabízena služba klubu, ale přijde pouze jeden klient, nejedná se pak o klub, ale spíše o formu individuální práce s tímto klientem.

Při vykazování tedy doporučujeme volit výkon Individuální práce s reálnou časovou dotací, klidně 3h, pokud s klientem pracujete celou dobu. Vzhledem k tomu, že specifikace jsou nepovinné, není třeba za každou cenu hledat upřesnění toho výkonu. Pokud byste specifikovat chtěli, tak je třeba se řídit charakterem činností, které s klientem děláte, tzn. např. buď edukativní / nácvikové činnosti, nebo sociálně právní poradenství (to se přiřazuje case managementu, v rámci kterého se také klient doprovází při různých volnočasových aktivitách), event. individuální nebo adiktologické poradenství, pokud při volnočasové činnosti probíhal rozhovor tohoto typu.

Jak vykazovat podle nového systému výkonů samořídící skupinu v terapeutické komunitě?

Samořídící skupinu nepovažujeme za výkon, protože nesplňuje jedno z pěti základních kritérií výkonu, a to, že výkon je realizován pracovníkem odpovídající odbornosti. Z tohoto důvodu se samořídící skupiny pomocí výkonů nevykazují.

V případě, kdy se alespoň části samořídící skupiny účastní terapeut (např. v praxi se zde mohou projednávat žádosti klientů atp.), je tato časová jednotka (přímé práce terapeuta) vykazována jako výkon Práce se skupinou (nepovinná specifikace Skupinové poradenství).